

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za zapadnoslavenske jezike i književnosti
Katedra za češki jezik i književnost

**PRIJEDLOG PROGRAMA DIPLOMSKOG STUDIJA
ČEŠKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI**

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OPĆI DIO	2
3. OPIS PROGRAMA	3
3.1. Popis kolegija	3
3.1.1. Obvezatni kolegiji	3
Prevoditeljsko-kulturološki smjer	3
Nastavnički smjer	3
3.1.2. Izborni kolegiji	4
Prevoditeljsko-kulturološki smjer	4
Nastavnički smjer	4
3.2. Opisi kolegija	4

1. UVOD

Bohemistika pripada među filologije koje se na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu predaju od njegova utemeljenja. Bohemisti su bili među nositeljima studija slavistike od osnutka Stolice za filologiju slavensku 1874. i u sklopu tog studija održavali su nastavu iz bohemističkih predmeta. Lektorat češkog jezika na Filozofskom fakultetu u Zagrebu pokrenut je 1918., a cjelovit samostalan studij 1965. Zagrebačka je bohemistika jedini sveučilišni studij češkog jezika i književnosti u Hrvatskoj.

Češki je jezik jedan od službenih jezika Europske unije i Hrvatska za njega treba vlastite kvalificirane stručnjake, ponajprije prevoditelje za različita gospodarska područja (turizam, trgovinu), ali i nastavnike za potrebe izobrazbe novih stručnjaka te pripadnika češke nacionalne manjine, koja u Hrvatskoj ima razgranat sustav školovanja. Zanimanje za diplomirane bohemiste zbog povećane gospodarske suradnje s Republikom Češkom pokazale su npr. tvrtke *Pliva* i *Podravka*, a u školstvu Učiteljska akademija u Zagrebu te institucije pripadnika češke nacionalne manjine u Daruvaru (*Jednota*, O. Š. J. A. *Komenský*). Studij bohemistike važan je međutim i zbog tradicionalnih hrvatsko-čeških kulturnih veza te zbog značenja češke filologije, posebice praške lingvističke škole i praškoga književnog strukturalizma.

U koncipiranju programa studija nastojala se sačuvati organizacijska kompatibilnost s drugim neofilološkim studijima na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a sadržajno se program u bitnim točkama ugleda na studije češkog jezika na dvama najvećim češkim sveučilištima, Karlovu sveučilištu u Pragu (<http://www.ff.cuni.cz/ustavy/karolinka/03-04/cjl.pdf>) i Masarykovu sveučilištu u Brnu (http://www.phil.muni.cz/studium/studijni_katalog/2004-2005/prezentator_CJ.html). Budući da se češki jezik u Hrvatskoj ipak studira kao strani jezik, studijski program koji predlažemo u znatnijoj je mjeri usporediv s vodećim studijima bohemistike izvan Republike Češke, npr. na Sveučilištu u Postdamu (<http://www.uni-postdam.de/u/slavistik/>), Humboldtovu sveučilištu u Berlinu (<http://www2.hu-berlin.de/slawistik/>) te Sveučilištu u Beču (<http://www.univie.ac.at/slawistik/>).

Kompatibilnost ovog studijskog programa s programima na drugim sveučilištima olakšat će pokretljivost studenata i nastavnika, a studenti će biti poticani da barem jedan semestar provedu na nekom stranom sveučilištu, po mogućnosti u Češkoj Republici. Predviđeno je usto uključivanje u nastavu studenata bohemistike s drugih sveučilišta, a gostovanje profesora s drugih sveučilišta već se otprije uobičajilo. Važno je napomenuti i da na Karlovu sveučilištu u Pragu te Masarykovu sveučilištu u Brnu postoje studiji hrvatskog jezika i književnosti, što znatno olakšava razmjenu studenata i znanstvene literature, a predstavlja i važan čimbenik u uspostavi intenzivne međusveučilišne suradnje.

2. OPĆI DIO

2.1. Naziv studija: Češki jezik i književnost

2.2. Nositelj studija: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za zapadnoslavenske jezike i književnosti, Katedra za češki jezik i književnost

2.3. Trajanje studija: 5 godina (3+2 godine)

2.4. Uvjeti upisa na studij: završena srednja škola i položen razredbeni ispit

2.5. Preddiplomski studij: Organiziran je kao dvopredmetni studij (A1 + A2) i može se studirati u kombinaciji s bilo kojim drugim dvopredmetnim studijem na Filozofskom fakultetu. U trogodišnjem preddiplomskom studiju studenti će steći temeljna znanja iz češke lingvistike, povijesti češke književnosti i kulture. Upoznat će se pritom s najmanje pedeset čeških književnih tekstova prevedenih na hrvatski te postići komunikacijsku kompetenciju na češkome na razini B2 prema Zajedničkome europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. Stečena znanja preduvjet su za upis na diplomski studij češkoga jezika i književnosti na zagrebačkome, eventualno i na nekom drugom sveučilištu te na druge diplomske studije koji to omogućće. Ako studenti ne žele nastaviti diplomski studij, znanja stečena u preddiplomskome kvalificiraju ih za jednostavnije poslove u turizmu, gospodarstvu, državnoj upravi, izdavaštvu, medijima i sl.

2.6. Diplomski studij: Organiziran je kao dvopredmetni studij (A1 + A2) i može se studirati u kombinaciji s bilo kojim drugim dvopredmetnim studijem na Filozofskom fakultetu Na diplomski studij mogu se upisati studenti koji su završili preddiplomski studij češkog jezika i književnosti na Sveučilištu u Zagrebu ili na nekom drugom sveučilištu s usporedivim programom te studenti koji su završili drugi preddiplomski studij, a vladaju češkim jezikom na razini B2 i upoznati su s češkom književnošću i kulturom na razini završenoga preddiplomskog studija češkog jezika i književnosti. U dvogodišnjem diplomskom studiju studenti izabiru jedan od dvaju ponuđenih smjerova, prevoditeljsko-kulturološki ili nastavnički. Zajednička je obama smjerovima praktična jezična nastava, kojoj je cilj stjecanje komunikacijskih kompetencija na razini C1 prema Zajedničkome europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. U sklopu programa za prevoditeljsko-kulturološki smjer studenti će se specijalizirati za rad u prevodilaštvu, a usto će se detaljno upoznati s pojedinim temama iz češke kulturne, književne i jezične tradicije. Studenti nastavničkog smjera specijalizirat će se za izvođenje nastave češkog jezika. Znanja stečena u diplomskom studiju apsolvante tog studija osposobljavaju za nastavu češkog jezika, za prevodjenje s češkoga i na češki te za različite poslove u turizmu, gospodarstvu, državnoj upravi, medijima i sl. Završen diplomski studij preduvjet je za upis na poslijediplomski studij.

2.7. Češki jezik i književnost ne moraju se studirati 5 godina, završnost postoji i nakon preddiplomskog studija.

2.8 Završetkom preddiplomskoga studija češkog jezika i književnosti stječe se akademski naziv **prvostupnica/prvostupnik (baccalaurea/baccalaureus) humanističkih znanosti, smjer**

bohemitika. Završetkom diplomskog studija češkoga jezika i književnosti stječu se akademski nazivi **magistra/magistar bohemitike** (za prevoditeljsko-kulturološki smjer) ili **magistra/magistar edukacije za češki jezik i književnost** (nastavnički smjer).

3. OPIS PROGRAMA

3.1. Popis kolegija

3.1.1. Obvezatni kolegiji

Prevoditeljsko-kulturološki smjer

VII. semestar

Prijevodne vježbe I, 4 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

VIII. semestar

Prijevodne vježbe II, 4 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

IX. semestar

Prijevodne vježbe III, 4 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

X. semestar

Prijevodne vježbe IV, 4 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Nastavnički smjer

VII. semestar

Zajednički kolegiji za MNK, do 5 ECTS-bodova

Glotodidaktika, 2 sata na tjedan, 5 ECTS-bodova

VIII. semestar

Zajednički kolegiji za MNK, do 5 ECTS-bodova

Usvajanje stranog jezika, 2 sata na tjedan, 5 ECTS-boda

IX. semestar

Zajednički kolegiji za MNK, do 5 ECTS-bodova

Metodika nastave slavenskih jezika, 2 sata na tjedan, 5 ECTS-boda

X. semestar

Zajednički kolegiji za MNK, do 5 ECTS-bodova

3.1.2. Izborni kolegiji

Prevoditeljsko-kulturološki smjer

Bohemica u hrvatskom prijevodu/Croatia u češkom prijevodu, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-bodova

Stilistika i teorija prevođenja, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Slavenska poredbena gramatika, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Jezik češkog baroka, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Književnost i ideologija u češkoj moderni i avangardi, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Božena Němcová – geneza simbola nacionalne kulture, 3 sata tjedno, 4 ECTS-boda

Poeta doctus u suvremenoj češkoj književnosti, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Temeljna poetološka načela praške škole, 3 sata na tjedan, 4 ECTS-boda

Nastavnički smjer

Društveno-kulturna teorija učenja stranog jezika, 2 sata na tjedan, 5 ECTS-boda

Drugi ponudeni kolegiji iz skupine za MNK

3.2. Opisi kolegija

Naziv kolegija: *Prijevodne vježbe I*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar (zimski)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 4 sata vježni

Uvjeti: upisan VII. semestar diplomskog studija češkog jezika i književnosti

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Usmena i pismena obrada dužih publicističkih, stručnih i beletrističkih tekstova. Razumijevanje, prepričavanje, raščlanjivanje. Prepoznavanje stilskih obilježja i strukturiranosti teksta. Diskusija o određenoj temi. Tehnike usmenog i pismenog prevođenja. Priprema samostalnog usmenog izlaganja. Pisanje sastavaka na zahtjevnije teme. Prevođenje jednostavnijih publicističkih tekstova s češkoga na hrvatski i kraćih tekstova s hrvatskoga na češki.

Cilj: Kolegij je usmjeren na stjecanje dijela jezičnih kompetencija predviđenih na razini C1 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. Studenti će biti sposobni prevoditi jednostavnije češke publicističke tekstove.

Literatura:

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. (2000): *Průruční mluvnice češtiny*, Praha.

Profeta, D. – Novosad, A. (1999): *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Ribarova, Z. (1991): *Pregled češke gramatike s vježbama*, Zagreb.

Sesar, D. (2002): *Češko-hrvatski rječnik / Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost (2001), Praha.

Naziv kolegija: Prijevodne vježbe II

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar (ljetni)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 4 sata vježni

Uvjeti: položen ispit iz Prijevodnih vježbi I

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Usmena i pismena obrada dužih publicističkih, stručnih i beletrističkih tekstova. Razumijevanje, prepričavanje, raščlanjivanje. Prepoznavanje stilskih obilježja i strukturiranosti teksta. Diskusija o određenoj temi. Tehnike usmenog i pismenog prevođenja. Priprema samostalnog usmenog izlaganja. Pisanje sastavaka na zahtjevnije teme. Prevođenje zahtjevnijih publicističkih tekstova s češkoga na hrvatski i kraćih tekstova s hrvatskoga na češki.

Cilj: Kolegij je usmjeren na stjecanje dijela jezičnih kompetencija predviđenih na razini C1 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. Studenti će biti sposobni prevoditi zahtjevnije publicističke tekstove.

Literatura:

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. (2000): *Průruční mluvnice češtiny*, Praha.

Profeta, D. – Novosad, A. (1999): *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Ribarova, Z. (1991): *Pregled češke gramatike s vježbama*, Zagreb.

Sesar, D. (2002): *Češko-hrvatski rječnik / Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost (2001), Praha.

Naziv kolegija: *Prijevodne vježbe III*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar (zimski)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 4 sata vježni

Uvjeti: položen ispit iz Prijevodnih vježbi II

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Usmena i pismena obrada dužih i složenijih publicističkih, stručnih i beletrističkih tekstova. Razumijevanje, prepričavanje, raščlanjivanje. Prepoznavanje stilskih obilježja i strukturiranosti teksta. Diskusija o određenoj temi. Tehnike usmenog i pismenog prevođenja. Priprema samostalnog usmenog izlaganja. Pisanje sastavaka na zahtjevnije teme. Prevođenje jednostavnijih beletrističkih i stručnih tekstova s češkoga na hrvatski i jkraćih tekstova s hrvatskoga na češki.

Cilj: Kolegij je usmjeren na stjecanje dijela jezičnih kompetencija predviđenih na razini C1 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. Studenti će biti sposobni prevoditi jednostavnije beletrističke i stručne tekstove.

Literatura:

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. (2000): *Příruční mluvnice češtiny*, Praha.

Profeta, D. – Novosad, A. (1999): *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Ribarova, Z. (1991): *Pregled češke gramatike s vježbama*, Zagreb.

Sesar, D. (2002): *Češko-hrvatski rječnik / Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost (2001), Praha.

Naziv kolegija: *Prijevodne vježbe IV*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar (ljetni)

Status: obvezatni

Oblik nastave: 4 sata vježbi

Uvjeti: položen ispit iz Prijevodnih vježbi III

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Usmena i pismena obrada dužih i složenijih publicističkih, stručnih i beletrističkih tekstova. Razumijevanje, prepričavanje, raščlanjivanje. Prepoznavanje stilskih obilježja i strukturiranosti teksta. Diskusija o određenoj temi. Tehnike usmenog i pismenog prevođenja. Priprema samostalnog usmenog izlaganja. Pisanje sastavaka na zahtjevnije teme. Prevođenje zahtjevnijih beletrističkih i stručnih tekstova s češkoga na hrvatskim i kraćih jednostavnijih tekstova s hrvatskoga na češki.

Cilj: Stjecanje jezičnih kompetencija na razini C1 prema Zajedničkom europskom referentnom okviru za jezike Vijeća Europe. Studenti će biti sposobni prevoditi zahtjevnije beletrističke i stručne tekstove.

Literatura:

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. (2000): *Příruční mluvnice češtiny*, Praha.

Profeta, D. – Novosad, A. (1999): *Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Ribarova, Z. (1991): *Pregled češke gramatike s vježbama*, Zagreb.

Sesar, D. (2002): *Češko-hrvatski rječnik / Hrvatsko-češki rječnik*, Zagreb.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost (2001), Praha.

Naziv kolegija: Stilistika i teorija prevođenja

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Lingvistička se stilistika obično definira kao disciplina koja se bavi uporabom jezika u raznim komunikacijskim situacijama i u različitim funkcijama te učinkom koji na primatelja jezične postave ostavlja pošiljateljeva uporaba različitih jezičnih sredstava. Posebnu primjenu stilistika ima u prevođenju: u prepoznavanju stilskih obilježja originala i njegovoj «prestilizaciji» u stvaranju prijevoda. U toj se točki dodiruje s teorijom prevođenja, disciplinom koja se bavi različitim aspektima prijevodnog procesa. U sklopu kolegija studenti će se upoznati s osnovnim pojmovima stilistike i teorije prevođenja te s mogućnostima njihove primjene u prevođenju s češkoga na hrvatski i s hrvatskoga na češki.

Cilj: Studenti će biti sposobni uočiti obilježja različitih funkcionalnih stilova u češkome i hrvatskome i prevoditi različite tipove tekstova.

Literatura:

Barić, E. i sur. (1999): *Hrvatski jezični savjetnik*, Zagreb.

Čechová, M. i sur. (1997): *Stylistyka současné češtiny*, Praha.

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. ur. (2000): *Příruční mluvnice češtiny*, Praha.

Křístek, M. (1999.): *Stylistická cvičebnice*, Brno.

Levý, J. (1996): *České teorie překlada*, Praha.

Levý, J. (1998): *Umění překlada*, Praha.

Naziv kolegija: Slavenska poredbena gramatika

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 2 sata predavanja i 1 sat seminara

Uvjeti: upisan studij na Sveučilištu u Zagrebu

Ispit: pismeni i usmeni

Sadržaj: Na genetskolingvističkoj razini daje se usporedni dijakronijski opis povijesti i razvitka slavenskih jezika od najstarijih vremena, odnosno od praslavenskih promjena koje su zahvatile sve slavenske jezike. Prate se jezične promjene (posebno fonološke, morfološke i prozodijske) koje su dovele do formiranja pojedinih slavenskih grana i jezika. Karakteristične se pojave (uz ostalo i razvitak sintakse te stvaranje i obogaćivanje leksika) analiziraju i uspoređuju na starijim tekstovima pisanim različitim slavenskim jezicima.

Cilj: Kolegij je namijenjen studentima koje zanima jezikoslovna problematika, posebno povijest jezika, a prije svega slavistima koji se tim područjem žele baviti na poslijediplomskom studiju.

Literatura:

Bernštejn, S. B. (1961, 1974): *Očerk sravnitel'noj grammatiki slavjanskih jazykov I-II*, Moskva.

Dalewska-Greń, H. (1997): *Języki słowiańskie*, Warszawa.

Ivšić, S. (1970): *Slavenska poredbena gramatika*, Zagreb.

Kondrašov, N. A. (1962): *Slavjanskije jazyki*, Moskva.

Lehr-Splawiński, T., Kuraszkiewicz, W., Sławski, S. (1954): *Przegląd i charakterstyka języków słowiańskich*, Warszawa.

Meje (Meillet), A. (1965): *Uvod u usporedno proučavanje indoevropskih jezika*, Beograd.

Mihaljević, M. (2002): *Slavenska poredbena gramatika I*, Zagreb.

Nahtigal, R. (1952): *Slovanski jeziki I*, Ljubljana.

Petr, J., Řeháček, L. (1968): *Základy slovanské jazykovědy I*, Praha.

Petr, J., Řeháček, L. (1969): *Základy slovanské jazykovědy II*, Praha.

Petr, J., Řeháček, L. (1972): *Slovanská jazykověda*, Praha.

Stieber, Z. (1979): *Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich*, Warszawa.

Naziv kolegija: *Dvorazinska valencijska sintaksa*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Dvorazinska valencijska sintaksa cjelovita je sintaktička teorija koju češki lingvisti razvijaju od 1970-ih do danas. Središnju ulogu u njezinu zasnivanju ima F. Daneš. Teorija je utemeljena na glavnim postavkama gramatike ovisnosti, a u velikoj se mjeri nastavlja i na funkcionalno shvaćanje sintakse koje je 1930-ih i 1940-ih zastupao V. Mathesius. Za dvorazinsku je valencijsku sintaksu karakteristično jasno razlikovanje saussureovskog *languea* i *parolea*, a u obzor sintakse ona uvodi i relevantna semantička obilježja te rečenici pristupa analizirajući je na dvije razine, podjednako njezinu gramatičku i semantičku strukturu. U sklopu kolegija studenti će biti upoznati s glavnim postavkama te teorije, s njezinim dijakronijskim razvojem i s pozicijom koju zauzima u odnosu na teoriju valentnosti L. Tesnièrea te u odnosu na gramatiku ovisnosti, razvijenu osobito u germanistici.

Cilj: Studenti će biti sposobni analizirati češke i hrvatske sintaktičke opise i uočiti komparativne prednosti i nedostatke dvorazinske valencijske sintakse u odnosu na tradicionalnu sintaksu i generativnu gramatiku.

Literatura:

Barić, E. i sur. (1995): *Hrvatska gramatika*, Zagreb.

Běličová, H. – Uhlířová, L. (1997): *Slovanská věta*, Praha.

Daneš, F. i sur. (1987), *Větné vzorce v češtině*, Praha.

Grepl, M. – Karlík, P. (1988): *Skladba češtiny*, Olomouc.

Karlík, P. – Nekula, M. – Rusínová, Z. ur. (2000): *Příruční mluvnice češtiny*, Praha.

Katičić, R. (1986): *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb.

Naziv kolegija: *Češki jezik u doba baroka*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Od doba J. Dobrovskoga pa sve do potkraj XX. stoljeća u bohemistici je bilo gotovo općeprihvaćeno da je češki jezik nakon Bijele gore doživio golemu regresiju i da je tek Dobrovský svojim jezikoslovnim radom stvorio preduvjete da ga predromantičari spase od izumiranja koje mu je prijeto. Zbog takva je stajališta istraživanje tog segmenta jezične povijesti počelo razmjerno kasno te se pravo mjesto koje ono zauzima u dijakronijskom razvoju češkog jezika tek nedavno počelo

pokazivati. Kolegij će se baviti promjenama u sustavu glasova i oblika koje su se u ovom razdoblju dogodile i tijekom njihova širenja na češkome jezičnom prostoru; dominantnim tendencijama u razvoju sintakse i leksika; stilističkim konstantama i promjenama u funkcijama u kojima je češki jezik bio u uporabi; osobitostima onodobnih gramatika i rječnika; jezikom najvažnijih onodobnih autora i dominantnih žanrova (B. Bridel, J. V. Rosa, J. A. Komenský, retorička proza).

Cilj: Studenti će biti sposobni napraviti jezičnu i stilsku analizu čeških tekstova iz XVII. i XVIII. stoljeća te uočiti odnos onodobne češke jezične norme s jezičnim normama iz razdoblja koja prethode i slijede te s kulturnim kontekstom.

Literatura:

Stich, A. (2001): «Jazyková a slovesná kultura v barokních Čechách». U: Vlnas, V. (ur.), *Sláva barokní Čechie, stati o umění, kultuře a společnosti 17. a 18. století*, Praha.

Šlosar, D. (1982): «Barokní regrese». U: Šlosar, D. – Večerka, R., *Spisovný jazyk v dějinách české společnosti*, Brno.

Vintr, J. (1997): «České gramatické myšlení v XVII. století», *Wiener Slavistisches Jahrbuch* 43.

Vintr, J. (1988): «Geneze textu české barokní bible Svatováclavské», *Listy filologické* 111.

Sesar, D. (1996): «Třetí fáze jezične standardizacije (protureformacija)». U: Sesar, D., *Putovima slavenskih književnih jezika*, Zagreb.

Cuřín, F. (1985): «Doba pobělohorská». U: Cuřín, F., *Vývoj spisovné češtiny*, Praha.

Havránek, B. (1938): «Mluvnictví české 17. století». U: *Co daly naše země Evropě a lidstvu I*, Praha.

Naziv kolegija: *Književnost i ideologija u češkoj moderni i avangardi*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Jedno od spornih mjesta u određivanju književnih korpusa češke moderne i češke avangarde jest pitanje definiranja odnosa književne kritike češke moderne i umjetničke ideologije češke avangarde spram njega. Specifičnost modernističkih i avangardnih metatekstova, usko vezanih uz djela tradicionalno shvaćenog načina umjetničkoga književnog izražavanja, jest da su anticipirali poetiku tih djela i nazor na umjetnost koji im je imanentan, da su bili jednako kvantitativno zastupljeni kao i ta djela, da su zagovarali ekskluzivan položaj umjetnosti u svijetu, da su uspostavljali most između književne umjetnosti i drugih područja ljudske duhovnosti i kreativnosti šireći njene granice prema intermedijalnim područjima, da su mnogi eminentni autori tih metatekstova bili izravno

umjetnički aktivni te da su uživali veliki autoritet unutar umjetničkih skupina. Zadatak kolegija jest upoznati studente sa specifičnostima modernističkog i avangardnog umjetničkoideološkog metateksta čitanjem i analizom konkretnih tekstova autora iz toga medij te uočavanjem sprege među tim tekstovima i tekstovima tradicionalno shvaćenoga književnog izražavanja.

Cilj: Cilj je kolegija uočavanje kompleksnosti definiranja pojma književnosti, kako u dijakronijskoj perspektivi, tako i u njegovoj sinkronijskoj isprepletenosti s raznim oblicima tvorenja kulture.

Literatura

Karásek ze Lvovic, J. (1903): *Impresioniste a ironikové*, Praha.

Nezval, V. (1967): *Manifesty, eseje a kritické projevy z poetismu (1921 - 1930)*, Praha

Procházka, A. (1912): *Francouští autoři a jiné studie*, Praha.

Procházka, A. (1912): *Meditace / essaie. Psany v letech 1903-1911*, Praha.

Šalda, F. X. (2000): *Boje o zítřek*, Praha.

Teige, K. (1966): *Výbor z díla I. Svět stavby a básně. Studie z dvacátých let*. Praha

Teige, K. (1966): *Vývojové proměny v umění*. Praha

Teige, K. (1969): *Výbor z díla II. Zápasy o smysl moderní tvorby. Studie z třicátých let*, Praha.

Vlášín, Š. ur. (1970-1972): *Avantgarda známá a neznámá 1-3*, Praha.

Naziv kolegija: Temeljna poetološka načela praške škole

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminarara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Kratka povijest Praške književnoznanstvene škole (Od PLK do neostrukturalizma). Češka funkcionalistička estetika i poetika XX st. (Jan Mukařovský). Strukturalna koncepcija književne umjetnine. Polifunkcionalnost književnog artefakta. Književna norme i književne vrijednosti. Semantička gesta kao osnova produkcije i recepcije književnog djela. Strukturalna književna povijest (Felix Vodička). PKŠ u kontekstu suvremene poetološke diskusije (Chvatík, Červenka, Levý, Doležel, Jankovič, Sus, Grygar i dr.)

Cilj: Stjecanje spoznaja o poetološkim načelima praške škole te njihova primjena na konkretnim književnim tekstovima.

Literatura

Chvatík, K. (1994): *Strukturální estetika*, Praha.

Červenka, M. (1991), *Styl a význam*, Praha.

- Červenka, M. (1996), *Obléhání zevnitř*, Praha.
- Doležel, L. (1960): *O stylu moderní české prózy*, Praha.
- Doležel, L. (1993): *Narativní způsob v české literatuře*, Praha.
- Mukařovský, J. (1948): *Kapitoly z české poetiky I - III*, Praha.
- Mukařovský, J. (1987): *Struktura, funkce, znak, vrednost*, Beograd.
- Mukařovský, J. (1999): *Književne strukture, norme i vrijednosti*, Zagreb
- Vodička, F. (1998): *Struktura vývoje: studie literárněhistorické*, Praha.

Naziv kolegija: *Božena Němcová – geneza simbola nacionalne kulture*

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Osoba Božene Němcove jednako kao i njezino djelo neprekidno iznova potiče zanimanje češkoga čitateljstva i stručnih krugova. To se zanimanje periodički obnavlja i svaki put ga oblikuju nova aktualna idejna i teorijska strujanja u češkoj sredini, ponekad vodeći u žučne diskusije u kojima se kristaliziraju različiti stavovi o češkoj kulturi. Odavno je jasno da je recepcija djela Božene Němcove daleko premašuje okvire samoga djela te u središtu zanimanja ovoga kolegija jest pitanje na koji se način i u kojem smjeru ti okviri premašuju. Polazište za promišljanje tog pitanja bit će suvremena, još uvijek aktualna diskusija o Boženi Němcovoj potaknuta snažnijim idejnim strujanjima u češkoj kulturi 1990-ih i 2000-ih, koja teži reviziji pozicije Božene Němcove u češkoj kulturi te na osobit način tumači genezu nastanka tog simbola nacionalne kulture.

Cilj: Cilj kolegija jest promišljanje fenomena simbola nacionalne kulture, odnosa tog simbola prema stvarnoj osobi i djelu i logike promjena koje taj simbol trpi i povijesnom slijedu.

Literatura

- Božena Němcová. K 140. výročí umrti : Sborník památníku národního písemnictví* (2002), Praha
- Janáčková, J. (1985): *Stoletou alejí. O české próze minulého věku*, Praha.
- Janáčková, J. (2001): *Příběh tajemného psaní: o pramenech a genezi Babičky*, Praha.
- Janačková, J. ur. (2001): *Řeč dopisů, řeč v dopisech Boženy Němcové*, Praha
- Macura, V. (1995): *Znamení zrodu: : české národní obrození jako kulturní typ*, Jinočany.
- Prameny díla, dílo pramenem : Sborník příspěvků z konference o životě a díle Boženy Němcové* (1994): Hradec Králové
- Rothová, S. : *Božena Němcová jako mýtus a symbol*

Šmahelová, H. (2002): *Prolamování struktur*, Praha.

Naziv kolegija: Poeta doctus u suvremenoj češkoj književnosti

ECTS-bodovi: 4

Jezik: hrvatski i češki

Trajanje: 1 semestar

Status: izborni

Oblik nastave: 1 sat predavanja i 2 sata seminara

Uvjeti: upisan diplomski studij češkog jezika i književnosti (eventualno i IV. semestar preddiplomskog studija)

Ispit: usmeni, seminarski rad

Sadržaj: Činjenica da se u suvremenoj češkoj književnosti pojavio relativno veliki broj autora relevantnoga i književnoga i književnoznanstvenoga opusa potiče na istraživanje koherentnosti između ta dva aspekta njihove spisateljske aktivnosti i na pokušaj utvrđivanja nekih zajedničkih obilježja te koherentnosti kod različitih autora. Istražit će se izabrana književna i književnoznanstvena djela V. Macure, D. Hodrove, S. Richterove, M. Červenke te M. C. Putne čiji sadržaji provociraju na takvo istraživanje.

Cilj: Cilj je kolegija uočavanje raznih oblika podudarnosti među različitim tipovima diskurza.

Literatura

Červenka, M. (1996): *Za řekou*, Praha.

Červenka, M. (2003): *Fikční světy liriky*, Praha.

Hodrová, D. (1992): *Město vidím*, Praha.

Hodrová, D. (1994): *Místa s tajemstvím: kapitoly z literární topologie*, Praha.

Macura, V. (1993): *Občan Monte Christo: román*, Praha.

Macura, V. (1995): *Znamení zrodu: české národní obrození jako kulturní typ*, Jinočany.

Putna, M. C. (1998): *Česká katolická literatura v evropském kontextu 1848-1918*, Praha.

Putna, M. C. (1999): *My poslední křesťané : hněvivé eseje a vlídné kritiky*, Praha.

Putna, M. C. (2003): *Jaroslav Durych*, Praha.

Richterová, S. (1991): *Slovo a ticho: Eseje o české literatuře*, Praha.

Richterová, S. (1994): *Druhé loučení*, Praha.

Naziv kolegija: Glotodidaktika

ECTS-bodovi: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Uvjet: Završen preddiplomski studij stranog jezika

Status: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Ispit: usmeni

Sadržaj: Upoznaje se utjecaj znanstvenih disciplina (pedagogije, psihologije, sociologije, primjenjene lingvistike, psiholingvistike, komunikologije, ...) na pristup poučavanju stranih jezika i određivanje glotodidaktike kao interdisciplinarnih znanosti.

Izdvajaju se ključni faktori za analizu metode ili pristupa poučavanju stranih jezika na primjeru triju metoda u dijakronijskom pregledu s posebnom razradom poučavanja vokabulara i gramatike.

Razrađuju se temeljne postavke danas opće prihvaćenog komunikacijskog pristupa učenju stranih jezika prema okvirnom prijedlogu i preporuci Vijeća Europe o učenju stranih jezika, s posebnom razradom pojma komunikacijske kompetencije i procjene znanja, te pristupa poučavanju govornih vještina (slušanja, govorenja, interakcije, pisanja i čitanja).

Praćenje uspješnosti usvajanja: pismeni rad (prikaz metode ili pristupa poučavanju)

Cilj: Usvajanje terminologije i temeljnih znanja glotodidaktike, stjecanje uvida u osnovne postavke teorije nastave stranih jezika, sposobnost analize modela, metoda i pristupa učenju stranih jezika.

Literatura:

Obvezatna:

Skrljarov, M. (1993). *Teorija i praksa u nastavi stranih jezika*. Školske novine. Zagreb.

Soring, K. Penzinger, C. (2001). *Pragmalingvistika*. U Glovacki-Bernardi (ur.) *Uvod u lingvistiku*. Školska knjiga. Zagreb. str. 217-229

Halwach, D.W. (2001). *Sociolingvistika*. U Glovacki-Bernardi (ur.) *Uvod u lingvistiku*. Školska knjiga. Zagreb. Str. 191-216

... (2000). *Common European Framework of Reference*. Council of Europe. Modern Languages Division. Strasbourg. <http://www.culture.coe.int/lang>

Dodatna:

Kolka, A. (1988). *Strani jezik i društvo*. Školska knjiga. Zagreb.

Костомаров, В. Г., Митрофанова, О. Д., (1978). *Методическое руководство для преподавателей русского языка иностранцам*. Русский язык. Москва.

Reardon, K.K. (1998). *Interpersonalna komunikacija*. Alineja. Zagreb.

Naziv kolegija: *Usvajanje stranog jezika*

ECTS-bodovi: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status predmeta: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Uvjet: Završen preddiplomski studij stranog jezika

Ispit: usmeni

Praćenje uspješnosti usvajanja: pismeni rad (mini istraživanje jednog aspekta usvajanja)

Sadržaj: Upoznaju se psiholingvističke i sociolingvističke teorije usvajanja materinskog, drugog i stranog jezika s posebnim naglaskom na teoriju govorne djelatnosti i društveno-kulturnu teoriju učenja. Analizira se utjecaj kognitivnih i afektivnih faktora i društvenog konteksta na usvajanje drugog i stranog jezika, međujezik i društvena uloga bilingvalnog govornika. Određuju se karakteristike nastavnog diskursa. Razrađuju se strategije učenja, poučavanja i komunikacije. Upoznaju se metode istraživanja procesa usvajanja i učenja materinskog, drugog i stranog jezika.

Cilj: Stjecanje uvida u složenost procesa usvajanja i učenja materinskog, drugog i stranog jezika, razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja znanstvenih teorija, uvođenje u istraživački rad i čitanje znanstvene literature.

Literatura:

Obvezatna:

Čurković-Kalebić, S. (2003). *Jezik i društvena situacija*. Školska knjiga. Zagreb. str. 69-83

Vrhovac, Y. (2001). *Govorna komunikacija i interakcija na satu stranoga jezika*. Naklada Ljevak. Zagreb. Str. 68-108

Vigotski, L. (1983). *Mišljenje i govor*. Nolit. Beograd. str. 182-310 ili 311-394

Kovačević, M. (1999). *Strategije usvajanja stranog jezika – teorijska ishodišta*. Strani jezici 3-4. Školska knjiga. Zagreb. str. 137-146

Тарасов, Е.Ф. (1978). *Тенденции развития психолингвистики*. Наука. Москва. str. 128-154 / ili

Lantolf, J. P. (2001). Introducing sociocultural theory. u *Theory and Second Language Learning*. (ur. J. P. Lantolf) str. 1-26

Mihaljević-Djigunović, J. (1998). *Uloga afektivnih faktora u učenju stranoga jezika*. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb. str. 23-51

Dodatna

Леонтьев, А.А. (1970). *Некоторые проблемы обучения русскому языку как иностранному*. Издательство Московского университета.

Cook, G. (2001). *Discourse*. Oxford University Press.

Brajša, P. (1994). *Pedagoška komunikologija*. Školske novine. Zagreb.

Zelenika, Z. (1998). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Ekonomski fakultet u Rijeci. Rijeka.

Naziv kolegija: *Metodika nastave slavenskih jezika*

ECTS-bodovi: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status: obvezatni

Oblik nastave: 2 sata, seminar i praktikum

Uvjeti: položeni ispiti iz Glotodidaktike i Usvajanja stranog jezika

Ispita nema: Praćenje uspješnosti rada: individualna pisana priprava nastavnog sata, doprinos projektu timskog rada

Sadržaj: Timski se izrađuje plan i program za pretpostavljeni tečaj slovačkog jezika za ciljanu skupinu u određenom vremenu. Priređuju se nastavni materijali. Analiziraju se primjeri priprava i audio zapisa nastavnog diskursa. Individualno se pišu priprave i izvodi simulirani nastavni sat. Analiziraju se provedeni sati s posebnim naglaskom na nastavnikov govor

Cilj: Stjecanje uvida u vještinu planiranja, priprave i provođenja nastavnog sata i kriterije odabira nastavnih materijala za ciljanu skupinu polaznika. Sposobnost analize priprave i izvedbe nastavnog sata.

Literatura:

Obvezatna:

Skrljarov, M. (1993). Teorija i praksa u nastavi stranih jezika. Školske novine. Zagreb.

Evropska jezična mapa <http://www.culture.coe.int/lang>

Naziv kolegija: *Društveno-kulturna teorija učenja stranog jezika*

ECTS-bodovi: 5

Jezik: hrvatski

Trajanje: 1 semestar

Status predmeta: izborni

Oblik nastave: 2 sata seminara

Uvjet: položeni ispiti iz Glotodidaktike i Usvajanja stranog jezika

Ispita nema: Praćenje uspješnosti rada: doprinos radu na zajedničkom projektu, uspješnost projekta

Sadržaj: Upoznaju se temeljne postavke društveno-kulturne teorije učenja kroz čitanje relevantnih tekstova u dijakronijskom razvoju i prikaza rezultata istraživanja temeljenih postavkama teorije. Organizira se i provodi mini istraživački projekt.

Cilj: Stjecanje uvida u nastajanje i razvoj teorija učenja stranog jezika. Usvajanje temeljnih postavki društveno-kulturne teorije učenja. Uvođenje u istraživački rad na projektu.

Literatura:

Vigotski, L. (1983). *Mišljenje i govor*. Nolit. Beograd.

Luria, A.R. (1982). *Osnovi neurolingvistike*. Nolit. Beograd.

Lantolf, J.P. (2001). *Sociocultural Theory and Second Language Learning*. Oxford University Press.

Dva rada iz zbornika, po izboru.

Halmi, A. (1996). *Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima*. Pravni fakultet u Zagrebu.

Zagreb. str. 19-88

DODATAK: ZAJEDNIČKI DIO STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Sadržaj

Objasnenje koncepcije nastavničkog usmjerenja	
Struktura zajedničkog dijela studija nastavničkog usmjerenja	
Opisi kolegija	
Psihološki modul	
Pedagoški modul	
Didaktički modul	
Sociološki modul	
Filozofski modul	
Informatički modul	
Hrvatski jezik u nastavničkoj komunikaciji	

OBRAZLOŽENJE KONCEPCIJE NASTAVNIČKOGA USMJERENJA

Prijedlog programa nastavnčkoga usmjerenja koncipiran je tijekom mnogobrojnih radnih sastanaka *Odbora za nastavu* Filozofskoga fakulteta. *Odbor za nastavu* konzultirao je cijeli niz programa na stranim sveučilištima i nastojao doći do optimalnog omjera potrebnih kolegija koji bi našim studentima diplomskih nastavnčkih studija omogućili mobilnost, tj. djelomično studiranje i zapošljavanje u drugim zemljama, te im osigurali usporedivost diploma s diplomama stečenima na drugim europskim sveučilištima.

U ovom prijedlogu programa polazi se od činjenice da u području obrazovanja budućih nastavnika na razini Europe već postoje jasne naznake standardizacije u koncepciji te u opsegu i sadržaju obrazovanja. Ponuđeni program temelji se na uvidu u komparativne podatke o europskim modelima obrazovanja budućih nastavnika koji su javno dostupni putem obrazovne informacijske mreže Europske komisije i zemalja članica Europske unije *Eurydice*, na izvješćima projektnih grupa o efikasnosti različitih modela obrazovanja budućih nastavnika i o strukturi temeljne nastavničke kompetencije (npr. projekti *OECD*-a iz 1990, 1994. i 1999, projekt Europske komisije *SIGMA*) i u skladu je s trendovima opisanima u relevantnim dokumentima (npr. *Green Paper on Education and Training in Europe*, *White Paper on Education and Training*).

Navedeni, u Europi prihvaćeni principi, mogu se rezimirati na sljedeći način:

- tijekom sveučilišnog obrazovanja budućemu nastavniku osigurava se stjecanje temeljne nastavničke kompetencije
- tijekom sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog obrazovanja, koje najčešće traje ukupno pet godina, na predmete kojima se omogućuje stjecanje temeljne nastavničke kompetencije odvaja se najmanje 20% ukupnog opsega studija (60 ECTS bodova), a europski je prosjek 25%
- stjecanje temeljne nastavničke kompetencije podrazumijeva stjecanje znanja, vještina i kompetencija u trima glavnim područjima: općem obrazovno-odgojnom području, metodičkom području i nastavnoj praksi. Omjer zastupljenosti navedenih triju područja uglavnom je ravnomjerno raspoređen.

Radi orijentacije prilažemo u tablici pregled opsega i raspodjele ECTS bodova u nekoliko europskih zemalja:

Zemlja	Ukupni ECTS	Opći obrazovno-	Metodički dio	Nastavna praksa
--------	-------------	-----------------	---------------	-----------------

		odgojni dio		
Španjolska	67	24	21	22
Finska	70	24	24	22
Švedska	60 (kao zadani minimum)	20	40 (navedeni ukupni bodovi za metodiku i nastavnu praksu)	

(podaci preuzeti s informacijske mreže *Eurydice*).

Uvažavajući specifičnost i tradiciju našega dosadašnjeg sustava obrazovanja budućih nastavnika, u predloženoj koncepciji nastavničkih studija nastojali smo se približiti tim standardima iako ih nismo do kraja slijedili (npr. za nastavnu praksu umjesto jedne trećine, tj. 20 ECTS bodova, odvojili smo samo 10 ECTS bodova, a također smo smatrali da je budućim nastavnicima nužno omogućiti razvijanje njihove govorno-jezične komunikacijske kompetencije te sposobnosti primjene informacijskih tehnologija u nastavi).

U koncepciji se polazi od stava da temeljna nastavnička kompetencija koja se stječe tijekom diplomskog nastavničkog studija predstavlja neophodan temelj za cjeloživotno obrazovanje budućega nastavnika i dobivanje licence za rad u školi.

Neki aspekti programa će se usklađivati s prirodom pojedinih studija i doradivati kroz iskustvo u radu.

Opseg od 60 ECTS bodova, na kojem se temelji ovaj program, zadan je i odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta donešenoj na izvanrednoj sjednici 22. ožujka 2004.: «Na diplomskom studiju za nastavničko usmjerenje izdvaja se 60 bodova za psihološko-pedagoško-didaktičke predmete i za metodiku nastave».

NAPOMENA:

U ovom 'paketu' nalaze se opisi kolegija koji su zajednički za sve nastavničke diplomske studije na Filozofskom fakultetu. Opisi kolegija metodičkoga bloka i prakse sastavni su dio diplomskih nastavničkih studija pojedinih odsjeka.

STRUKTURA ZAJEDNIČKOG DIJELA STUDIJA NASTAVNIČKOG USMJERENJA

Naziv modula	Status	Naziv kolegija	Satnica	ECTS
PSIHOLOŠKI MODUL	Obv.	Psihologija obrazovanja i odgoja	2+0+2	4
	Izb.	Rad s naprednim učenicima	2+0+0	2
		Komunikacijske vještine	2+0+2	
		Okolinski čimbenici razvoja	2+0+0	
		Uvod u psihologiju roditeljstva	2+0+0	
		Uvod u teorije ličnosti	2+0+0	
		Psihologija osoba s posebnim potrebama	1+2+0	
		Evaluacija tretmana	2+1+0	
PEDAGOŠKI MODUL	Obv.	Opća pedagogija	2+1+0	3
	Izb.	Komunikacija u nastavi	1+1+0	2
Pedagogija adolescencije		1+1+0		
Osnove specijalne pedagogije		1+1+0		
Obrazovanje darovitih		1+1+0		
Pedagoško savjetovanje i profesionalna orijentacija		1+1+0		
DIDAKTIČKI MODUL	Obv.	Opća didaktika	2+1+0	3
	Izb.	Interesi u nastavi	1+1+0	2
Alternativne pedagoške ideje i škole		1+1+0		
Temeljna nastavna umijeća		1+1+0		
Pedagoška dijagnostika		1+1+0		
Didaktičke teorije		1+1+0		
SOCIOLOŠKI MODUL	Obv.	Sociologija obrazovanja	1+1+0	3
FILOZOFSKI MODUL	Obv.	Filozofija odgoja	2+0+0	3

INFORMATIČKI MODUL	Obv.	Informacijske tehnologije u obrazovanju	1+0+1	3
	Izb.	Primjena računala u nastavi jezika	1+0+1	2
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI	Obv.	Hrvatski jezik za nastavnike	1+1+0	2
		Govorništvo za nastavnike	0+1+1	1,5
		Jezična interakcija i jezični varijeteti	1+0+0	1,5
	Izb.	Fonetska korekcija	0+1+1	1,5
		Govorna proizvodnja	0+1+1	
	Njega glasa	0+1+1		
	Ortoepske vježbe	0+1+1		
	Dvojezičnost	1+1+0		

OPISI KOLEGIJA

PSIHOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

PSIHOLOGIJA OBRAZOVANJA I ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Tjelesni, motorički, perceptivni, kognitivni, govorni, emocionalni i socijalni razvoj tijekom srednjeg i kasnog djetinjstva te adolescencije. Najčešća odstupanja i problemi u razvoju u dječjoj i adolescentnoj dobi.

Odnos teorija učenja i učenja u školskom okruženju. Individualne razlike važne u poučavanju. Učenici s posebnim potrebama. Motivacija za učenje i kako je povećati. Upravljanje razredom i razredna disciplina. Odnos učenja i poučavanja. Procjenjivanje i mjerenje ishoda poučavanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s promjenama u ponašanju i sposobnostima koje se događaju u razdoblju djetinjstva i adolescencije, te uzrocima i procesima koji se nalaze u podlozi tih promjena. Studenti će se osposobiti za razumijevanje ponašanja djece i adolescenata te kompetentnu interakciju s njima.

Razumijevanje primjene teorija učenja u školskom radu i odnosa između procesa poučavanja i ishoda učenja. Studenti će razumjeti ulogu motivacijskih, socijalnih procesa i školskog okruženja u procesu učenja i poučavanja te će moći primijeniti prikladne postupke za suradnju s učenicima i roditeljima u rješavanju obrazovnih problema.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

Ukupno 60 sati nastave kroz predavanja i vježbe (30 + 30). Znanje se provjerava kolokvijem i pismenim ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Vasta, R., Haith, M. M. & Miller, S.A. (1998. ili kasnija izdanja). Dječja psihologija: suvremena znanost. *Naklada Slap, Jastrebarsko.*

Vizek Vidović, V., Rijavec, M., Vlahović-Štetić, V., Miljković, D. (2003.) Psihologija obrazovanja, *Zagreb: IEP.*

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Grgin, T. (2001.) Školsko ocjenjivanje znanja. *Jastrebarsko: Naklada Slap*

Papalia, D.E. & Wendkos-Olds, S. (1989 ili kasnija izdanja). Human development. McGraw-Hill.

Zarevski (ur.) (2003.). Učitelji za učitelje, *Zagreb:IEP*

Bodovna vrijednost predmeta

4 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno, a konačna ocjena je kombinacija rezultata na kolokviju i završnog ispita.

IZBORNI KOLEGIJI:

RAD S NADARENIM UČENICIMA

Okvirni sadržaj predmeta

Karakteristike darovite djece (kognitivne i socio-emocionalne osobine darovitih). Identifikacija darovitih učenika i uloga učitelja u tom procesu. Posebnosti rada s darovitima unutar školskog sustava. Uloga učitelja u akceleraciji. Obogaćenje programa (sadržaji i metode rada). Rad učitelja na izradi i provedbi programa, suradnja u timu. Rad s roditeljima nadarenih učenika.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će upoznati karakteristike darovite djece, načine identifikacije darovitih i mogućnosti rada s njima u okviru školskog sustava. Moći će planirati svoj rad u praksi. Studenti će biti pripremljeni za timski rad na planiranju i izvedbi programa rada s darovitim učenicima.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

Nastava se provodi kroz predavanja u jednom semestru (2+0). Znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Čudina-Obradović, M. (1991.). *Nadarenost: razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Školska knjiga, Zagreb.

Koren, I. (1989.). *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Školske novine, Zagreb

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Heller, K.A., Monks, F.J., Sternberg R.J., Subotnik, R.(2000.). *International handbook of giftedness and talent*. Oxford: Elsevier Science Ltd.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pisano.

KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE

Okvirni sadržaj predmeta

Komunikacijski proces. Verbalna komunikacija. Neverbalna komunikacija. Priroda interpersonalne komunikacije. Važnost komunikacije za interpersonalne odnose. Prepreke za uspješnu komunikaciju. Vještine uspješne komunikacije s pojedincem. Samootkrivanje. Asertivnost. Aktivno slušanje. Empatičko razumijevanje. Pravila komunikacije. Usklađena konverzacija. Komunikacija u maloj grupi. Vođenje grupne diskusije. Debata. Predstavljanje grupe i iznošenje grupnih zaključaka. Govorenje pred publikom. Korištenje prezentacijskih vještina tijekom izlaganja. Različite svrhe i odgovarajući oblici obraćanja publici. Kritičko slušanje i postavljanje pitanja govorniku.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvještavanje i razumijevanje osnova uspješne komunikacije i usvajanje tehnika i vještina potrebnih za uspješnu komunikaciju s pojedincima, u grupi i s publikom.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno tijekom jednog semestra.

Provjera znanja i svladavanje vještina provodi se tijekom nastave kroz različite individualne i grupne zadatke, te usmenim ispitom nakon odslušanog predmeta.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Pearson, J. C., Spitzberg, B. H. (1990). *Interpersonal communication: concepts, components and contexts*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.

Egan, G. (1977). *You and me: the skills of communicating and relating to others*. Monterey: Brooks/Cole Publishing Company.

Bolton, R. (1986). *People skills*. New York: Touchstone.

Lucas, S. E. (1998). *The art of public speaking*. New York: McGraw-Hill.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, J. (Ed.) (1999). *Bridges, not walls: a book about interpersonal communication*. McGraw-Hill.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeno.

OKOLINSKI ČIMBENICI RAZVOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Ekološki model razvoja. Utjecaj mikrosustava na razvoj: obitelji, vršnjaci, škola. Utjecaj mezosustava na razvoj djeteta: odnos škole i obitelji. Utjecaj egzozustava na razvoj: radno mjesto i zaposlenost roditelja, socijalna mreža, socioekonomski status, zakonodavstvo i socijalna politika, sredstva masovnih komunikacija. Utjecaj makrosustava na razvoj: kulturalni i subkulturalni utjecaji.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s različitim modelima o mehanizmima djelovanja socijalnih ekoloških sustava na razvoj. Po završetku kolegija studenti će razumjeti kako socijalni konteksti, promjene u njima i interakcije između njih i djeteta utječu na razvoj te će moći prepoznati i razlikovati okolnosti i uvjete u različitim kontekstima koji pogoduju kao i one koji narušavaju optimalan djetetov razvoj.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sat predavanja jedno tijekom jednog semestra. Znanje će se provjeravati putem kolokvija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (1998). The ecology of developmental processes. In W. Damon (Series Ed.) & R. M. Lerner (Vol. Ed.), *Handbook of child psychology: Vol. 1. Theoretical models of human development* (5th ed., pp. 993-1028). New York: John Wiley.

Demo, D.H., Ganong, L.H. (1994). Divorce. U knjizi McKenry, P.C. i Price S.J. (Eds.) (1994). *Families and Change* (str. 197-218).

Walsh, F. (Ed.) (1993). *Normal family processes*. New York: The Guilford Presss. (pogl. 1-12)

Ilišin, V., Marinović Bobinac, A., Radin, F. (2001). *Djeca i mediji*. Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i IDIZ.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Stewart, A.J., Copeland, A. P., Chester, N.L., Malley, J.E., Barenbaum, N.B. (1997). *Separating together: How divorce transforms families*. New York: The Guilford Presss.

Balter, L., Tamis-leMonda (Eds.) (1999). *Child psychology: A handbook of contemporary issues*. New York: Psychology Press. (pogl. 16, 18, 19)

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U PSIHOLOGIJU RODITELJSTVA

Okvirni sadržaj predmeta

Determinante roditeljskog ponašanja (karakteristike roditelja, karakteristike djeteta, kontekstualni činitelji). Individualne razlike u roditeljskom ponašanju (dimenzije i stilovi roditeljskog ponašanja). Tranzicija u roditeljsku ulogu i faze roditeljstva (roditeljstvo s djetetom dojenačke, predškolske, rane školske i adolescentne dobi; roditeljstvo i odrasla djeca). Utjecaj roditeljskog ponašanja na dječje ponašanje i razvoj. Roditeljska uloga i osobni razvoj. Odnosi između roditeljske i drugih životnih uloga. Neplodnost i život bez djece. Roditeljstvo u specifičnim okolnostima (maloljetni roditelji, jednoroditeljske i rekonstituirane obitelji, roditelji djece s posebnim potrebama, udomiteljstvo i posvojenje). Edukacija roditelja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanje s psihologijom roditeljstva i razumijevanje složenosti i važnosti uloge majke i oca u suvremenim društvenim okolnostima. Poznavanje utjecaja roditeljskog ponašanja na dječji razvoj te utjecaja roditeljstva na razvoj u odrasloj dobi. Kroz sadržaje kolegija studenti će se osposobiti za promoviranje optimalnih roditeljskih ponašanja u budućem profesionalnom radu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja tjedno tijekom jednog semestra. Po završetku nastave znanje se provjerava pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Martin, C.A. & Colbert, K.K. (1997). *Parenting: A life span perspective*. NY: McGraw-Hill.

Delač Hrupelj, J., Miljković, D. i Lugomer Armano G. (2000). *Lijepo je biti roditelj*. Zagreb: Creativa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Hoghugh, M. & Long, N. (Eds.). (2005). *Handbook of parenting: Theory, research and practice*. SAGE.

Bornstein, M.H. (2002). *Handbook of parenting*. Vol. 1-5. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Brooks, J.B. (2001). *Parenting* (3rd ed). Mountain View, CA: Mayfield Publishing Co.

Muzi, M.J. (2000). *The experience of parenting*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Maccoby, E.E. (2000). *Parenting and its effects on children: On reading and misreading behavior genetics*. Annual Review of Psychology, 51, 1-27.

Golombok, S. (2000). *Parenting: What really counts?* Philadelphia, PA: Routledge.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

UVOD U TEORIJE LIČNOSTI

Okvirni sadržaj predmeta

Uloga i važnost teorije u psihologiji ličnosti; Povijesni razvoj teorija ličnosti; Uvjeti koje bi morala zadovoljavati dobra teorija ličnosti; Kriteriji za vrednovanje različitih teorija ličnosti; Strukturalne i procesne teorije ličnosti; Razlikovanje teorija i modela u psihologiji ličnosti; Osnovni teoretski pristupi u psihologiji ličnosti (Osobinski pristup; Psihoanalitički pristup; Kognitivni pristup; Pristup teorija učenja; Humanistički pristup); Detaljan prikaz najvažnijih teorija ličnosti; Moguća aplikacija pojedinih teorija u obrazovnom kontekstu; Usporedba različitih teorija ličnosti i kritički osvrt na njih.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Cilj kolegija je stjecanje znanja o različitim teorijama ličnosti. Omogućiti studentima stjecanje znanja za kritičku evaluaciju različitih teorija. Osim prikazivanja pojedinih teorija ličnosti, posebna pažnja će se posvetiti aplikacijama teorija ličnosti u obrazovnom kontekstu.

Oblici provođenja nastave i načini provjere znanja

2 sata predavanja na tjedan tijekom jednog semestra

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

John, O.P., Cervone, D., Pervin, L.A. (2005). *Personality: Theory and Research*, 9th Ed. Wiley

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Fulgosi, A.(1985). Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja. Zagreb: Školska knjiga

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni

PSIHOLOGIJA OSOBA S POSEBNIM POTREBAMA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni, obiteljski i individualni činitelji u nastanku razvojnih teškoća. Mentalna retardacija. Tjelesni invalidi. Slijepa djeca. Gluha djeca. Djeca s poremećajima u ponašanju. Djeca oboljela od cerebralne paralize. Psihološka podrška obiteljima čiji član ima posebne potrebe. Stigma i stavovi društva prema osoba s posebnim potrebama. Etička pitanja brige o ljudima s posebnim potrebama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznat će različite etiološke činitelje u nastanku razvojnih teškoća. Studenti će usvojiti znanja o specifičnim skupinama ljudi s posebnim potrebama. Raspravljat će o stigmatizaciji i stavovima društva prema osoba s posebnim potrebama. Studenti će naučiti specifičnosti ophođenja s ljudima s posebnim potrebama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 2 sata seminara. Seminari će uključivati prikaz poteškoća i način rada s osobama s određenim posebnim potrebama, te rasprave o etičkim pitanjima. Provjera znanja provodi se tijekom nastave kroz seminare i na kraju nastave pismenim ispitom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Batshaw, M. L. (2002). *Children with Disabilities*. New York: Paul H Brookes Pub Co.

Blackbourn, J. M., Patton, J. R. i Trainor, A. (2003). *Exceptional children in focus*. London: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ribić, K. (1991.). *Psihofizičke razvojne teškoće*. ITP Forum: Zadar

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

EVALUACIJA TRETMANA

Okvirni sadržaj predmeta

Osnovni pojmovi u evaluaciji tretmana; Vrste psihosocijalnih intervencija i smisao njihove evaluacije; Teorijski, metodološki i praktični aspekti evaluacije programa; Logika evaluacijskih postupaka; Glavne vrste evaluacije programa; Modeli evaluacije; Nacrti evaluacijskih istraživanja; Planiranje evaluacijskih postupaka (definiranje ciljeva, kriterija i standarda za ocjenu djelotvornosti programa, izbor nacrta istraživanja, izvori i načini prikupljanja evaluacijskih podataka, postupci analize podataka); Izvještavanje o rezultatima evaluacije (elementi i struktura izvještaja, prilagodba korisnicima).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti polaznike da mogu (a) samostalno ili kao član tima sudjelovati u planiranju i kreiranju nacrta evaluacijskog istraživanja, (b) provesti evaluaciju programa unutar pojedinih domena, (c) adekvatno opisati i interpretirati prikupljene podatke te prikazati rezultate u formi pisanog evaluacijskog izvješća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminarara tjedno unutar jednog semestra. Provjera znanja provodi se kontinuirano tijekom semestra - kroz izlaganja seminararskih radova i rasprave tijekom nastave te ispitom nakon odslušanog kolegija.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kulenović, A. (1996). *Evaluacija psihosocijalnih intervencija*. U: Pregrad, J. (Ur.) *Stres, trauma, oporavak* (269-291). Zagreb: Društvo za psihološku pomoć.

Posavac, E. J., & Carey, R. G. (2003). *Program Evaluation - Methods and Case Studies*. (6th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Rossi, P. H., & Freeman, H. F. (2003). *Evaluation*. London: Sage.

Rosekrans, F. (1990). Psihoterapija s gledišta nespecifičnih rezultata i uvjeravanja. *Primijenjena psihologija*, 11, 36-46.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeno.

PEDAGOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ¹:

OPĆA PEDAGODIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet Opće pedagogije. Diferencijalna pedagogija ili sustav pedagoških disciplina. Odnos pedagogije i drugih znanosti. Temeljni pedagoški pojmovi i kategorije. Temeljni oblici pedagoškog djelovanja. Oblici znanja i spoznaja o odgoju (slike, koncepti, modeli i teorije). Obrazovne institucije i sustavi obrazovanja. Suvremena pedagogija i kurikulum. Profesionalne kompetencije nastavnika. Suvremeni izazovi pedagogiji (primjerice: alternativne i/ili anti pedagogije; interkulturalni odgoj; globalizacija).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, subdisciplinama i kategorijalnim aparatom Opće pedagogije te steći elementarna umijeća u ophođenju s pedagoškim teorijama i razviti umijeća glede temeljnih oblika pedagoških djelovanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom po završetku nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije* (Odabrana poglavlja). Zagreb: HPKZ.

König, E./Zedler, P. (2001), *Teorije znanosti o odgoju*. Zagreb:Educa.

Gudjons, H. (1994), *Pedagogija. Temeljna znanja* (Odabrana poglavlja). Zagreb:Educa.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Schulz von Thun, F. (2001), *Kako međusobno razgovaramo* 1. Smetenje i razjašnjenja. Zagreb: Erudita

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

¹ Obvezanti i izborni kolegiji u okviru pedagoškog i didaktičkog modula za studente ALU, MA, PMF i druge nastavničke fakultete uvažavat će posebnosti matičnih struka i razvijati se u dogovoru sa svakim fakultetom posebno.

Način polaganja ispita

Pismeni.

IZBORNI KOLEGIJI²:

KOMUNIKACIJA U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Metakomunikacijska razina: Što je komunikacija?. Verbalna i neverbalna; digitalna i analogna komunikacija. Obilježja nastavne komunikacije. Uloga učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika. Komunikacijska razina: Metode i tehnike uspješne komunikacije: aktivno slušanje, vođenje razgovora, igranje uloga, pedagoška psihodrama, moderirana rasprava. Oblici podučavanja: monološki i dijaloški. «Komunikacijski profili» učitelja i etika komunikacije. Neverbalna komunikacija u nastavi (značenje poruka tijela, pokreta, gesta). Aktualne teme: Interkulturalna komunikacija u nastavi. – Komunikacija na daljinu.- Virtualna komunikacija.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Steći osnovna znanja o nastavnoj komunikaciji i ulozi učitelja kao agensa i modela komunikacijskog ponašanja učenika i osvijestiti odnos komunikacijskog ponašanja učitelja, oblika komunikacije između učenika i razvijanja komunikacijske kompetencije učenika; upoznati i vježbati metode i tehnike uspješne nastavne komunikacije

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Langer, I., Schulz von Thun, F., Tausch, R.(2003): Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Heinz Klippert (1996): Kommunikations-Trening.-Muenchen.

Schulz von Thun, F. (2002): Kako međusobno razgovaramo (1-3), Zagreb:Erudita.

Hans Juergen Apel (2003): Predavanje uvod u akademski oblik poučavanja. Zgareb:Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Brajša, P. (1994): *Pedagoška komunikologija*. Zagreb: Školske novine.

Bratanić, M.. (1993) *Mikropedagogija - Interakcijsko-komunikacijski aspekt odgoja* (3.izd.). Zagreb:Školska knjiga.

Neill, S. (1994). *Neverbalna komunikacija*. Zagreb:Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

² Izborni predmeti u okviru ovog modula mogu biti u načelu svi kolegiji preddiplomskog/diplomskog studija pedagogije. Za ovu akademsku godinu predlažemo navedene kolegije kao izborne.

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

PEDAGOGIJA ADOLESCENCIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Pojam i razvojne karakteristike. Genetski i vanjski činitelji razvoja u djetinjstvu i mladenaštvu. Razvojne osobine i funkcije: tjelesne, kognitivne, emocionalne i socijalne. Tipologija i diferencijacija u formiranju identiteta: zrenje, razvoj, socijalizacija, odgoj. Odgojno-obrazovno značenje, mogućnosti i načini pedagoške intervencije. Dijete i djetinjstvo; mladi i mladenaštvo: okolinski i životni svijet. Socijalno-ekološki činitelji i odgojni utjecaji u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu: obitelj, škola, crkva, slobodno vrijeme, mediji, vršnjačke skupine. Kultura, subkultura, kontrakultura, alternativna kultura i životni stilovi mladih kao polje pedagoškog djelovanja. Razvojne-pedagoške teškoće, smetnje i intervencije. Pedagoška povijest djetinjstva i mladenaštva. Pedagogija djetinjstva i mladenaštva: predmet, sadržaj, istraživanje i polje praktičnog djelovanja.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati razvojne osobine i (ne)tipično ponašanje u kasnom djetinjstvu i mladenaštvu. Shvatiti prirodne oblike reakcija i uzroke osobito karakteristične za pubertetsku i adolescentsku dob te mogućnosti i načine odgojno-socijalnog djelovanja na tijek razvoja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Baacke, D. (1984), Die 6- bis 12 jährigen. Beltz, Weinheim – Basel.

Baacke, D. (1986), Die 13- bis 18 jährigen. Urban – Schwarzenberg, Munchen - Berlin.

Gudjons, H. (1994), Pedagogija – temeljna znanja. Educa, Zagreb.

Key, E. (2000), Stoljeće djeteta. Educa, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Perasović, B. (2001), Urbana plemena. Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb.

Sander, U., Vollbrecht, R. (1985), Zwischen Kindheit und Jugend. Juventa, Weinheim – Munchen.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

OSNOVE SPECIJALNE PEDAGOGIJE

Okvirni sadržaj predmeta

- Specijalna pedagogija kao znanstvena disciplina: predmet, područje, sadržaj, zadaci i metode.
- Individualne sličnosti i razlike u razvoju djece i mladeži (intravarijabilitet i intervarijabilitet), vrste odstupanja u razvoju i područja razvojnih teškoća: osnovne osobine djece s teškoćama u razvoju, poremećajima u ponašanju i darovite djece.
- Pedagoški postupci u zadovoljavanju posebnih potreba djece i mladeži s mentalnim, vidnim, slušnim, tjelesnim i kombiniranim razvojnim teškoćama i promjenama u osobnosti uvjetovanih organskim i socijalno-emocionalnim čimbenicima.
- Značaj i oblici integracije/inkluzije djece i mladeži u redovni odgojno-obrazovni sustav.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti studente, da putem samostalnog i kritičkog proučavanja literature te raspravama na seminarima i terenskoj nastavi ovladaju temeljnim spoznajama u područje specijalne pedagogije, utemeljenja, osnovnih pojmovnih određenja i neposrednog odgojnog djelovanja.

Ostvarivanje sadržaja kolegija treba osigurati cjelovit i sistematiziran uvid u pedagoške postupke s djecom posebnih potreba, kao i njihovoj integraciji/inkluziji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hrvatić, N. (2004), *Udžbenici za učenike s posebnim potrebama*, u: Halačev, S. (ur.), Udžbenik i virtualno okruženje, Zagreb, Školska knjiga.

Jensen, E. (2004), *Različiti mozgovi, različiti učenici*, Educa, Zagreb.

Kostelnik, M., Onaga, E., Rohde, B., Whiren, A. (2004), *Djeca s posebnim potrebama*, Educa, Zagreb.

Sekulić-Majurec, A. (1988), *Djeca s teškoćama u razvoju u vrtiću i školi*. Školska knjiga, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A.(1998), *Darovito je, što ću s njim?*, Alinea, Zagreb.

Mijatović, A. (ur.) (1999), *Osnove suvremene pedagogije (pog. Djeca s izuzetnim potrebama)*, Zagreb, HPKZ.

Stakes, R., Hornby, G. (1997), *Change in Special Education*, Cassell, London.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i ismeni ispit.

OBRAZOVANJE DAROVITIH

Okvirni sadržaj predmeta

- *Proučavanje darovitosti kao društvenog i pedagoškog fenomena. (Povijesni pregled brige za darovite i uloge darovitih pojedinaca u društvu; Pristup darovitosti u suvremenom društvu.*
- *Suvremena istraživanja darovitosti. Studije blizanaca i dr.*
- *Otkrivanje i identificiranje darovitosti (Problem kriterija u određivanju darovitosti /intelektualne, specifične i kreativne sposobnosti/. Pojavni oblici darovitosti . Potencijalna i produktivna darovitost.*
- *Suvremene koncepcije darovitosti i njihove implikacije za pedagošku praksu.*
- *Poticanje razvoja darovitosti (općenito i po pojedinim područjima)*

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati studente s novim pristupima društva i struke fenomenu darovitosti i osnovnim načinima prepoznavanja i identificiranja darovite djece. Osposobiti ih da u odnosu na vrstu i stupanj darovitost darovitoj djeci prilagođavaju obrazovni program i druge obrazovne aktivnosti, te tako poticajno djeluju na razvoj njihovih potencijala.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Cvetković-Lay, J., Sekulić-Majurec, A.: *Darovito je , što ću s njim?* Alinea, Zagreb 1998.

Čudina-Obradović, M. (1990): *Nadarenost: Razumijevanje, prepoznavanje, razvijanje*. Zagreb: Školska knjiga.

Koren, I. (1989.): *Kako prepoznati i identificirati nadarenog učenika*. Zagreb: Školske novine.

Sekulić-Majurec, A. (2002.): *Što je novo u pedagoškom pristupu darovitoj djeci i učenicima*. U: Poticanje darovite djece i učenika. Zagreb: HPKZ, str. 46-57

Sekulić-Majurec, A. (2002.): *Novi pogledi na darovitost i rad s darovitim učenicima*. U: Unapređivanje rada s darovitim učenicima u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju. Ministarstvo prosvjete i športa, Zavod za unapređivanje školstva, Zagreb 2002. str. 53-64.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Sekulić-Majurec, A. (1997): *Poticanje stvaralačkog mišljenja u školi*. U: Škola i stvaralaštvo – Stvaralaštvo u školi (ur. M. Pavlinović-Pivac) Zagreb, : OŠ Matije Gupca, str. 53-66.

Sekulić-Majurec, A. (2001.): *Kako provoditi postupak preskakanja razreda*. Zrno, 41-42(66-67): 52-55.

Sekulić-Majurec, A. (1995.): *Mogućnost razvijanja produktivne darovitosti potencijalno darovitih srednjoškolaca*. Napredak, 136 (1):15-22

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

PEDAGOŠKO SAVJETOVANJE I PROFESIONALNA ORIJENTACIJA

Okvirni sadržaj predmeta

Savjetovanje i pedagoške dimenzije savjetodavnog rada

Odnos pedagoškog savjetodavnog rada, pedagoškog vođenja i terapijskih postupaka

Suština, specifičnosti i pretpostavke pedagoškog savjetodavnog rada

Mogućnosti i ograničenja pedagoškog savjetodavnog rada

Znanja i vještine potrebne za pedagoško savjetovanje

Faze savjetodavnog rada , pedagoška dijagnoza

Put pronalaženja rješenja problema

Aktivnosti i uloge povezane s pedagoškim savjetovanjem

Individualni pedagoški savjetodavni rad

Grupni pedagoški savjetodavni rad, autoritet i odgovornost

Odnosi u procesu pedagoškog savjetovanja
Direktivni i nedirektivni savjetodavni rad
Metode i tehnike savjetodavnog rada
Specifičnosti pedagoškog savjetovanja s djecom i odraslima
Pedagog i pedagoško savjetovanje
Profesionalna orijentacija – obvezni dio obrazovnog djelovanja škole
Profesionalno informiranje, profesionalno savjetovanje
Profesionalno praćenje

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Poznavanje ključnih pojmova, teorija i teorijskih postavka pedagoškog savjetodavnog rada te razumijevanje i prihvaćanje savjetodavnog rada kao dijela preventivnog rada pedagoga.
Razvoj analitičkih vještina i vještina kritičkog mišljenja; ovladavanje vještinama individualnog i grupnog savjetodavnog rada s učenicima, roditeljima i drugim odraslim osobama u odgojno-obrazovnoj ustanovi; stjecanje vještina informiranja i savjetovanja u profesionalnoj orijentaciji.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Janković, J. (1997) *Savjetovanje - nedirektivni pristup*. Zagreb: Alinea.
Juul, J. (1995) *Razgovori s obiteljima – perspektive i procesi*. Zagreb: Alineja.
Resman, M. (2000) *Savjetodavni rad u vrtiću i školi*. Zagreb: HPKZ.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Geldard, K.; Geldard, D. (1998) *Counselling children*. London: Sage Publication.
Manthei, R. (1997) *Counselling: The skills of finding solutions to problems*. London: Routledge.
Reardon, K.K. (1998) *Interpersonalna komunikacija*. Zagreb: Alinea.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni i usmeni ispit.

DIDAKTIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

OPĆA DIDAKTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Didaktika i Curriculum. Sustavi znanja i obrazovanje. Odnos Opće didaktike i predmetnih didaktika (metodika). Podjela opće didaktike (teorijska, empirijska i pragmatička). Didaktika kao teorija obrazovanja. Didaktički modeli i/ili teorije. Temeljni didaktički pojmovi (i njihovi odnosi), modeli i operacije. Didaktička rekonstrukcija, redukcija i transformacija. Profesionalne kompetencije nastavnika. Koncepti planiranja, organiziranja i izvođenja nastave. Kriteriji dobre nastave. Nastava kao akt uravnoteženja. Modeli diagnostike i evaluacije u općoj didaktici. Suvremeni trendovi u Općoj didaktici.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom Opće didaktike i praktičnim pitanjima pripreme, realizacije i (samo)evaluacije nastave koje tematizira didaktika, steći elementarna umijeća u ophođenju s didaktičkim teorijama i/ili modelima i razviti umijeća glede (reflektiranog) planiranja, izvođenja i evaluacije nastave.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Terhart, E. (2001), *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.

Meyer, H. (2002), *Didaktika razredne kvake*. Zagreb: Educa.

Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R., (ur.), *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa: 1994.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Kyriacou, K (1997), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb: Educa.

Apel, H. J. (2003), *Predavanje. Uvod u akademski oblik poučavanja*. Zagreb: Erudita.

Peterßen, W. H. (2003). *Unterrichtsvorbereitung*. München: Ehrenwirth.

Peterßen, W. H. (2001), *Lehrbuch Allgemeine Didaktik*. München: Ehrenwirth.

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

IZBORNI KOLEGIJI:

INTERESI U NASTAVI

Okvirni sadržaj predmeta

Povijesna shvaćanja interesa u pedagogiji i pedagoške teorije interesa (Dewey, Kerschensteiner, Herbart). Minhenska teorija interesa (Krapp i Schiefele) i njen odnos s motivacijskom teorijom samoodređenja (Deci i Ryan). Vrste interesa. Životni interesi. Razvoj spoznajnih interesa tijekom cjeloživotnog obrazovanja. Interesi kao uvjet, cilj i rezultat nastavnog procesa. Interes i disciplina. Odgojna nastava i razvoj interesa. Poticanje i razvoj interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s teorijama interesa i empirijskim istraživanjima interesa i steći bitna umijeća u poticanju i razvoju interesa i motivacije za učenje u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Palekčić, M./ Müller, F. (2005), *Uvjeti i efekti interesa za studij i motivacije za učenje* (motivi za izbor studija i motivacijski regulacijski stilovi) kod hrvatskih i njemačkih studenata, *Pedagoška istraživanja*, 1, 2, 159-195.

Palekčić, M., Radeka, I., Petani, R. & Müller, F. (2004), *Interes za studij*, *Napredak*, 145(4), 389-404.

Deci, E. L. & R. M. Ryan (Eds.) (2002), *Handbook of self-determination research*. Rochester: University of Rochester Press.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Palekčić, M. (1985), *Unutrašnja motivacija i školsko učenje*. Sarajevo: Svjetlost.

Krapp, A. & M. Prenzel (Hrsg.) (1992), *Interesse, Lernen, Leistung* Münster: Aschendorff.

Hoffmann, L./A. Krapp/ K. A. Renniger (1998), *Interest and learning*. Kiel: IPN.

Dresel, Markus: *Motivationsförderung im schulischen Kontext*. Göttingen:Hogrefe 2004

Krapp, A. (1998). Entwicklung und Förderung von Interessen im Unterricht. *Psychologie der Erziehung und Unterricht*, 44. Jg., 185-201.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i portfolio.

ALTERNATIVNE PEDAGOŠKE IDEJE I ŠKOLE

Okvirni sadržaj predmeta

Društvena uvjetovanost, pojava, važnost i pregled alternativnih pedagoških ideja i škola. Pedagoški projekti i posljedice reformne pedagogije. Pedagoško-didaktičke koncepcije, organizacija i praksa važnijih alternativnih škola (Montessori, Waldorf, Freinet, Summerhil, Laborschule, Barbiana, Tvind). Današnje privatne škole kao alternativni pokušaji. Kurikularne osobitosti alternativnih škola. Pedagoški pluralizam suvremenih školskih sustava u obzoru alternativnih ideja. Znanstvena utemeljenost alternativnih pedagoških ideja i škola.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznati različite alternativne pedagoške ideje, pokrete i pravce koji su utjecali na pojavu, ustroj, organizaciju i rad alternativnih škola u svijetu i u nas. Studenti će steći znanja o pedagoškim, didaktičkim i metodičkim rješenjima u alternativnim, privatnim i slobodnim školama (osobito u odnosu prema državnima), i mogućnosti primjene nekih od alternativnih pokušaja u današnjim javnim školama.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Jakopović, S. (1984), *Pokret radne škole u Hrvatskoj*. NIRO Školske novine, Zagreb.

Matijević, M. (2001), *Alternativne škole*. Tipex, Zagreb.

Previšić, V. (1992), *Alternativne škole: teorijska polazišta i praktični dosezi*. U: Prema slobodnoj školi. Institut za pedagoška istraživanja, Zagreb.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Walford, G. (1992), *Privatne škole – iskustva u deset zemalja*. Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit i seminarske radne obaveze..

TEMELJNA NASTAVNA UMIJEĆA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli odnosa teorije i prakse u pedagogiji. Odnos (teorijskog) znanja praktičnih umijeća. Kriteriji dobre nastave. Temeljna nastavna umijeća. Profesionalne kompetencije nastavnika. Zdravlje nastavnika u obzoru salutogeneze. Izvori stresa u radu nastavnika i načini borbe protiv stresa. Pedagoški mediji. Razumljivost izražavanja i razumljivost tekstova. Interes za nastavu i motivacija za učenje i kako ih poticati. Implicitno znanje i djelovanje. Držanje nastavnika i takt u nastavi.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s modelima odnosa teorije i prakse u pedagogiji i didaktici i razviti temeljna nastavna umijeća, odnosno profesionalne kompetencije nastavnika, koje (pored ostalog) uključuju i držanje i takt u pedagoškom ophođenju sa učenicima (i) u nastavi.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kyriacou, K. (1997). Temeljna nastavna umijeća. Zagreb: Educa.

Langer, I./Schulz von Thun, F./ Tausch, R. (2003), Kako se razumljivo izražavati. Zagreb: Erudita.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Hilbert, Andreas/Schmitz, Edgar (Hrsg.): Psychosomatische Erkrankungen bei Lehrerinnen und Lehrern. Ursache- Folgen-Lösungen. Stuttgart: Schatauer 2004.

Seibert, Norbert/Serve, Helmut/ J. (Hrsg.) (2003): Prinzipien guten Unterrichts. Kriterien einer zeitgemässigen Unterrichtsgestaltung. PimS. /. Auflage

Neill, S. (1994), Neverbalna komunikacija u razredu. Zagreb: Educa.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktični uradak.

PEDAGOŠKA DIJAGNOSTIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Modeli dijagnostike u pedagogiji i didaktici. Modeli pedagoško-psihološke dijagnostike (medicinski, interakcionistički i ekološko-fenomenološki). Funcije pedagoško-psihološke dijagnostike (selektivna, modifikacijska i poticajna). Obilježja pedagoške dijagnostike. Dijagnostička kompetencija nastavnika kao osnova pedagoškog djelovanja u nastavi. Razvoj mladih, pedagoška dijagnostika i process obrazovanja i nastave. Zona narednog razvoja kao dijagnostičko sredstvo. Taksonomije znanja i ocjenjivanje rada učenika. Sumativno i formativno ocjenjivanje. Kriterijski testovi. Evaluacija rada nastavnika. Kriteriji dobre nastave. Vrijednovanje postignuća škola. Internacionalna vrijednovanja znanja učenja i kvaliteta škole i nastave.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će se upoznati s predmetom, obilježjima i modelima pedagoške dijagnostike i steći elementarna dijagnostička umijeća.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Kleber, E. W. (1992), Diagnostik in pädagogischen Handlungsfeldern – Einführung in Bewertung, Beurteilung, Diagnose und Evaluation.

Leutner, D. (1998), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Rost, D. (Hrsg.) (1998), Handwörterbuch Pädagogische Psychologie. Weinheim: Beltz, 1998, S. 378-386.

Wild, K.-P. & Krapp, A. (2001), Pädagogisch-psychologische Diagnostik. In: Krapp, A. & Weidenmann, B., Pädagogische Psychologie., Weinheim: Beltz, S. 513-566.

Weinert, F. E. (Hrsg.) (2001), Leistungsmessungen in Schulen. Weinheim und Basel: Beltz.

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Mužić, V. (2002), Uvod u metodologiju odgoja i obrazovanja, Educa, Zagreb.

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktičan rad.

DIDAKTIČKE TEORIJE

Okvirni sadržaj predmeta

Razine refleksije obrazovne prakse na teorijske razine (didaktika, metodike, koncepcije izvedbe nastave).

Temeljni didaktički pojmovi. Didaktičke teorije i modeli nastave. Aktualizacija nastave i potreba teorijskog promišljanja. Didaktika kao teorija odgoja (Erich Weniger, Josef Derbolav; Wolfgang Klafki i Herwig Blankertz; didaktika obrazovnog profila (Hagen Kordes, Andreas Gruschka, Meinert Meyer); Didaktika kao teorija učenja (Paul Heimann, Gunter Otto i Wolfgang Schulz); opća didaktika na psihološkoj osnovici (Hans Aebli); Didaktika obraćanja pozornosti na fenomene (Martin Wagenschein); didaktika kao umijeće poučavanja (Theodor Schulze i Christoph Berg); Teorija obrazovanja u okviru kritičko-konstruktivne odgojne znanosti W. Klafkija; didaktika kao kibernetičko-informacijska teorija Felixa von Cubea, didaktika kao teorija kurikuluma Christine Möller, didaktika kao kritička teorija nastavne komunikacije Reinera Winkela. Refleksije teorijskih modela nastave na nastavnu praksu. Razne orijentacije didaktika kao shvaćanje njenih polazišta.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvodne orijentacije unutar polazišta i teorijskih okvira na kojima se zasnivaju pojedine didaktičke koncepcije. Razumijevanje elementarnog didaktičkog vokabulara i služenje njime u govoru. Uvoditi studente u raspravu o modelima nastave kao svrsishodnim obrascima učinkovitog učenja i poučavanja.

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bognar, L. i Matijević, M., (2002). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb,

Gudjons, H., (1994). *Pedagogija – temeljna znanja*. Educa, Zagreb, (Poglavlja: Učenje i Didaktika, str. 171.-204.)

Klafki i dr., (1992.). *Didaktičke teorije*. Educa, Zagreb

Popis literature koja se preporuča kao dopunska

Jelavić, F. (1995). *Didaktičke osnove nastave*. Naklada Slap. Jastrebarsko
Kyriacou, Ch. (1991. i daljnja izdanja). *Temeljna nastavna umijeća*. Educa, Zagreb
Poljak, V. (1991. i daljnja izdanja). *Didaktika*. Školska knjiga, Zagreb
Terhart, E. (2001.). *Metode poučavanja i učenja*. Educa, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

2 ECTS

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

SOCIOLOŠKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

SOCIOLOGIJA OBRAZOVANJA

Okvirni sadržaj predmeta

Društveni i povijesni kontekst obrazovanja; Sociologija obrazovanja – nastanak i razvoj (teorijska polazišta; funkcionalističko, konfliktno, liberalno, interakcionističko); Obrazovanje i socijalne promjene (društvena reprodukcija, mobilnost, konflikti); Institucionalni sustavi obrazovanja (obitelj i škola); Obrazovanje i kultura (tradicija, religija, mediji); Obrazovanje i razvoj (kulturni kapital, tržište rada i znanja); Globalizacija i obrazovne perspektive (tehnološke i socijalne promjene, ekološko obrazovanje); Budućnost obrazovanja i uloga nastavnika (ekološka kriza, modernizacija društva i obrazovanja).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Upoznavanjem sa sadržajima kolegija studenti/ce će steći osnovna, opća znanja iz područja studija te dodatna znanja i intelektualne vještine koje će pridonijeti kompetentnosti njihove nastavničke uloge.

Znanja: stjecanje dodatnih znanja o teoretskim polazištima i povezanosti suvremenog društva (kulture) i obrazovanja (škole), što će pripomoći boljem razumijevanju društvenih ciljeva i smisla odgoja i obrazovanja učenik/c/a.

Vještine: osposobljavanje za prepoznavanje utjecaja socijalnog sustava na život u obrazovnom sustavu i primjene strukovnih socioloških znanja u kontekstu odraza društvenih fenomena na one u odgoju i obrazovanju

Oblici provođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Durkheim, E. (1996). Obrazovanje i sociologija. Societas (Zavod za sociologiju), Zagreb.

Haralambos, M. (2002 ili kasnija izdanja). Sociologija – teme i perspektive (pogl. 11. Obrazovanje, str. 737-882). Golden Marketing, Zagreb.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Ballantine, J. H. (1993). The Sociology of Education. Prentice-Hall, Inc, New Jersey.

Delors, J. (1998). Učenje: blago u nama. Educa, Zagreb.

Lesourne, J. (2000). Obrazovanje & društvo. Educa, Zagreb.

Pastuović, N. (1999). Edukologija (V pogl.). Znamen, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

3 ECTS boda

Način polaganja ispita

Ispit se polaže pismeno.

FILOZOFSKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

FILOZOFIJA ODGOJA

Okvirni sadržaj predmeta

Nastavni program predmeta čine filozofske refleksije o odgoju i obrazovanju, koje razmatraju temeljne aspekte ljudskog nastojanja da, posredstvom učenja, razvije intelektualne i emocionalne dispozicije, rekonstruira iskustva i kulturno obnovi život. U središtu pozornosti su tri aspekta filozofije odgoja; a) analitički aspekt (problematiziranje pojmova odgoja, obrazovanja, učenja i poučavanja, nastavnog autoriteta i nastavnih očekivanja); b) kritički aspekt (kritika ideologija, obrana razboritoga vrijednosnog pluralizma, spoznajni i voljni čimbenici građanskih i državljanskih kompetencija); c) preskriptivni aspekt (radikalno umno preispitivanje života, kultiviranje humaniteta u univerzalnom poštovanju moralnih osoba, narativna imaginacija koja njeguje suosjećanje i odgovornost).

Predmet konceptijski povezuje istaknuta razumijevanja odgoja u okviru zapadne filozofske tradicije (Sokrat, Platon, Aristotel, stoici, Augustin, Toma Akvinski, renesansni filozofi, Descartes, Hobbes, Spinoza, Locke, Hume, Rousseau, Kant, Hegel, Nietzsche, Mill, Dewey) sa suvremenim problemima i izazovima, koje pred filozofiju odgoja postavljaju neizvjesna budućnost, rascjepkanost znanja, planetarna sudbina ljudskog roda, multikulturalnost, potreba odgajanja za razumijevanje i mir, konstitucija čovječanstva kao svjetske zajednice.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osvijestiti i kritički propitati filozofijske pretpostavke odgoja i obrazovanja. To je prijeko potreban uvjet za refleksiju nastavnog djelovanja i raspravu o edukacijskih ciljevima. Studenti se posebno osposobljavaju za kontekstualno i kritičko propitivanje suvremenih curriculuma na temelju njihove utemeljenosti u etičkim vrednotama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

2 sata predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Foucault, M. (1992) *Znanje i moć* (Zagreb: Globus)

Nietzsche, F. (2003) *Schopenhauer kao odgajatelj* (Zagreb: Matica hrvatska).

Morin, E. (2002) *Odgoj za budućnost* (Zagreb: Educa).

Canivez, P. (1999) *Odgojiti građanina?* (Zagreb: Durieux).

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Platon, *Protagora*, u: Platon (1975) *Protagora. Sofist* (Zagreb: Naprijed).

Aristotel, (1988) *Nikomahova etika, i Politika*, (Zagreb: Globus i SNL).

Legrand, L. (1995) *Moralna izobrazba danas: Ima li to smisla?* (Zagreb: Educa).

Hufnagel, E. (2002) *Filozofija pedagogike* (Zagreb: Demetra).

Nussbaum, M. (1997) *Cultivating Humanity: A Classical Defence of Reform in Liberal Education* (Cambridge, MA: Harvard University Press).

Gutmann, A. (1994) What's the use of going to school? The problem of education in utilitarianism and rights theories , in: Sen, A., Williams B. (ed.) *Utilitarianism and beyond* (Cambridge: Cambridge University Press).

Vuk-Pavlović, P., (1996) *Filozofija odgoja* (Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada).

Polić, M. (1993) *K filozofiji odgoja*

Polić, M (1997) *Čovjek, odgoj, svijest* (Zagreb: HFD)

Blake, Smeyers, Smith, Standish (2003) *The Blackwell Guide to the Philosophy of Education* (Oxford: Blackwell Publishing)

Bodovna vrijednost predmeta

3

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

INFORMATIČKI MODUL

OBAVEZNI KOLEGIJ:

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE U OBRAZOVANJU

Okvirni sadržaj predmeta

Prednosti i nedostaci primjene računala u nastavi. Tradicionalni model nastave u odnosu na suvremeni model budućnosti – informacijske tehnologije u obrazovanju. Učenje na daljinu - alati za učenje na daljinu. U vježbama: Praktična primjena i način funkcioniranja sustava za učenje na daljinu. Samostalan rad u odabranom sustavu za učenje na daljinu. PowerPoint: metode oblikovanja i izlaganja PowerPoint prezentacije u pripremi nastavnih jedinica (na temu: informacijske tehnologije u obrazovanju).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti trebaju naučiti mogućnosti suvremenih sustava za učenje te načine njihove primjene u nastavi.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Dryden, G., Vos, J. *Revolucija u učenju - kako promijeniti način na koji svijet uči*. Educa, Zagreb, 2001.

Marinković, R. *Inteligentni sustavi za poučavanje*. Hrvatska zajednica tehničke kulture, Zagreb, 2004.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Bitter, G. G., Pierson, M. E. *Using Technology in the Classroom*. Allyn&Bacon, 2004.

Gardner, H., *Multiple Intelligences: the Theory in Practice*. Basic Books, New York, 1993.

Lee, I. A Research Guide for Students. www.aresearchguide.com, (15. siječnja 2005.)

Porter, L. *Creating the Virtual Classroom: distance learning with the Internet*. Wiley Computer Publishing, New York, 1997.

PowerPoint in the Classroom is produced by ACT360 Media Ltd. in conjunction with Microsoft Corporation. Copyright ACT360 Media Ltd. 1998. www.actden.com/pp/ (15. siječnja 2005.)

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Izrada seminarskog rada. Oblikovanje i izlaganje PowerPoint prezentacije na osnovu napisanog seminarskog rada.

IZBORNI KOLEGIJ:

PRIMJENA RAČUNALA U NASTAVI JEZIKA

Okvirni sadržaj predmeta

Predmet "Primjena računala u nastavi jezika" (eng. Computer-Assisted Language Learning – CALL) predstavlja kombinaciju teorijskih postavki, kriterija za evaluaciju edukativnih programa i praktične primjene informatičke tehnologije. Osim teorije vezane uz razvoj i metodologiju primjene računala u nastavi jezika, uz jezične tehnologije, kriterije za procjenu i uz ulogu multimedijских elemenata, studenti će također razviti praktične vještine vezane uz primjenu računala neovisno o jeziku. Kroz praktičan rad prikazat će se mogućnosti primjene različitih izvora informatičke tehnologije (WWW resursi, edukativni programi za učenje jezika, zabavni softver, autorski alati, alati za obradu jezika, elektronski rječnici, strojno prevođenje) te metode integracije u klasičan oblik nastave. Kroz seminarski rad studenti će imati mogućnost prikazati primjenu informatičke tehnologije u nastavi jezika ili prikazati istraživanje vezano uz evaluaciju edukativnog softvera ili će sudjelovati u izradi web stranica vezanih za primjenu računala u nastavi jezika s integriranim kulturološkim elementima.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Studenti će steći znanja i vještine te primijeniti odgovarajuće metode u postupcima integracije informatičke tehnologije u nastavu jezika.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Chapelle, Carol. Computer applications for second language acquisition: Foundations for teaching, testing, and research. New York: Cambridge University Press, 2001.

Egbert, J; Hanson-Smith, E. (Eds.) CALL Environments: Research, practice, and critical issues. Alexandria, VA: TESOL, 1999.

Windeatt, S; Hardisty, D; Eastment, D. The Internet: Resource Books for Teachers. Oxford University Press, 2000.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Cameron, K. (Ed.) (1999) CALL: Media, Design & Applications. The Netherlands: Swets & Zeitlinger Publishers.

Chapelle, C. (1998) Multimedia CALL: Lessons to be learned from research on instructed SLA. Language Learning and Technology, 2(1), 22-34. LLT 2(1): 22-34.

European Commission Report (2005) The impact of the use of new technologies and the Internet on the teaching of foreign languages and on the role of teachers of a foreign language. (contribution of Graham Davies).

Kern, R.; Warschauer, M. (1997) Theory and practice of network-based language teaching// M.

Levy, M. Computer-assisted language learning: Context and Conceptualization. New York, New York: Clarendon Press.

Seljan, S; Berger, N; Dovedan, Z. (2004) Computer-Assisted Language Learning (CALL). Proceedings of the 27th International Convention MIPRO.

Warschauer & R. Kern (Eds.) (2000) Network-based language teaching: Concepts and practice. New York: Cambridge University Press.

Warschauer, M. (1996) [Computer-assisted language learning: An introduction](#). // S. Fotos (Ed.) Multimedia language teaching. Tokyo, Japan: Logos International.

Bodovna vrijednost predmeta

2

Način polaganja ispita

Pismeni ispit u obliku seminarskog rada/ praktična primjena/ usmeni

MODUL
HRVATSKI JEZIK U NASTAVNIČKOJ KOMUNIKACIJI

OBAVEZNI KOLEGIJI:

Predmet se sastoji od tri obavezna kolegija. Pojedini od njih nisu obavezni samo studentima filoloških grupa koji navedene sadržaje slušaju u okviru predmeta koji studiraju. Oni umjesto njih biraju izborne kolegije. HRVATSKI JEZIK ZA NASTAVNIKE

Okvirni sadržaj predmeta

Jezik i jezične djelatnosti. Jezične uloge. Komunikacija kao temeljna jezična uloga. Verbalna i neverbalna komunikacija. Odnos jezika i izvanjezičnoga svijeta. Osnovni jezikoslovni pojmovi i discipline. Funkcionalni i formalni pristup jeziku. Primijenjena lingvistika. Hrvatski jezik u funkciji struke. Jezik i komunikacija u nastavi. Pravogovor. Pravopis. Pregled i služenje hrvatskim jezikoslovnim djelima (gramatike, pravopisi, savjetnici...). Stilovi hrvatskoga standardnoga jezika. Pisane vrste. Nastavnikov govor i čitanje. Predavanje (izlaganje, tumačenje, opisivanje, pripovijedanje, raspravljanje).

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Ovladavanje općim jezikoslovnim pojmovima nužnim za usvajanje znanja o jeziku i znanja o svijetu. Bolje vladanje hrvatskim jezičnim vještinama.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja i 1 sat seminara tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

(tri jedinice kao obavezni izvori seminarskoga rada): Babić, Z. (1986) Izlagači i slušači u vremenskom procjepu, *Jezik* 3/33, Zagreb, 7-78. Glovacki-Bernardi, Z. i sur. (2003) *Uvod u lingvistiku*, Zagreb, ŠK, 9-53, 191-249. Jelaska, Z. (2004) *Fonološki opisi hrvatskoga jezika*, Zagreb, HSN, str. 5-26. Katičić, R. (1992) *Novi jezikoslovni ogledi*, Zagreb, Školska knjiga, str. 7-75. Neill, S. (1994) *Neverbalna komunikacija*, Zagreb. Pandžić, V. (2001) *Govorno i pismeno izražavanje u srednjoj školi*, Zagreb. Pavličević-Franić, D. i M. Kovačević (ur.) (2003) *Komunikacijska kompetencija u višejezičnoj sredini II*, Zagreb, Naklada Slap i Sveučilište u Zagrebu, str. 1-191. Silić, J. (1996) Polifunkcionalnost hrvatskoga standardnoga jezika, *Kolo*, Zagreb, Matica hrvatska, 244-248. Škiljan, D. (1994) *Pogled u lingvistiku*, Rijeka, Naklada Benja. Škiljan, D. (1979) *Osnove semiologije komunikacije*, Zagreb, Sveučilište u Zagrebu. Žic Fuchs, M. (1990) Kognitivna semantika: konceptualno prototipne teoretske postavke, Zagreb, *SOL* 10/11, 95-106. Žic Fuchs, M. (1991) *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*. Zagreb, *SOL* (str. 5-64)

Bodovna vrijednost predmeta

Način polaganja ispita

Pismeni, ocjena rada i izlaganja.

GOVORNIŠTVO ZA NASTAVNIKE (Govornička teorija i govorničke vještine)*Okvirni sadržaj predmeta*

Opis obilježja monoloških i dijaloških govorničkih vrsta (predavanja, referati, prigodni govori, debate, razgovori, grupno govorno rješavanje problema). Govorničke strategije. Priprema govora s isticanjem formiranja i testiranja središnje misli. Organiziranje govora prema klasičnim kanonima. Govornička argumentacija. Govornička elokvencija, što uključuje i repertoar retoričkih figura i modalnih izraza. Vještina pažljivoga i kritičkoga slušanja. Izvedbena izražajnost. Postizanje govorne glatkoće. Umješna uporaba uzgovornih znakova. Uklanjanje pretjeranoga govornoga straha. Vještina govorenja uz pomoć bilježaka, folija i drugih medija koji se koriste u nastavi, tj. odnos pripremljenoga teksta i govorne izvedbe. Usvajanje pravila slušačkoga i govornoga bontona.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Osposobiti buduće nastavnike za izrazito govorno zanimanje davanjem sustavnih znanja i uputa za stvaranje vještina radi uspješnijega govornoga djelovanja, međudjelovanja i prenošenja znanja učenicima. Pomoći im da osvijeste izgovorna odstupanja od standarda ili izgovorne mane, te važnost zdravoga i ugodnoga glasa kako bi bili i govorni uzor učenicima. Stoga im se kao izborni kolegij predlaže neki od izbornih kolegija na fonetici koji im mogu pomoći u ovoj govornoj profesiji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Aristotel (1989) *Retorika*, Zagreb, NaprijedGračani, Đ. (1968) *Temelji govornišтва*, Nadbiskupski duhovni stol Škarić, I. (2000) *Temeljci suvremenoga govornišтва*, Zagreb, Školska knjigaZadro, I. (ur.) (1999) *Glasoviti govori*, Zagreb, Naklada Zadro

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Beker, M. (1997) *Kratka povijest antičke retorike*, Artrezor, ZagrebKvintilijan M.F. (1985) *Obrazovanje govornika*, Sarajevo, Veselin Masleša

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit i praktična izvedba.

JEZIČNA INTERAKCIJA I JEZIČNI VARIJETETI*Okvirni sadržaj predmeta*

Pragmalingvistički sadržaj: komunikacijsko djelovanje jezikom, različiti oblici komunikacijske interakcije, govorni činovi, funkcije teksta i dr., s posebnim obzirom na vidove jezičnoga djelovanja važne za razrednu situaciju. Sociolingvistički sadržaji: jezik kao odraz određene zajednice koja njime govori i kao sociokulturna pojava, s posebnim obzirom na komunikacijsku kompetenciju pojedinca i zajednice, jezične varijetete i njihovu primjerenost različitim komunikacijskim situacijama.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija (znanja i vještina). Osvješčivanje mogućnosti i dosega djelovanja jezikom i priprema za što svrhovitiju upotrebu jezika u nastavnoj situaciji.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Davis, S. (1991) *Pragmatics, A Reader*, Oxford
Gobber, G. (ur.), (1990) *La linguistica pragmatica (Atti convegno)*, Milano
Hudson, R.A. (1980) *Sociolinguistics*, Cambridge University Press
Ivanetić, N. (1994) *Govorni činovi*, Zavod za lingvistiku, Zagreb
Jakobson, Roman (1960/1964/), *Linguistics and Poetics* u: T.A. Sebeok (ur.), *Style in Language*, Cambridge, Massachusetts: The M.I.T. Press, 232-239
Romaine, S. (2000) *Language in Society*, Oxford University Press
Trudgill, P. (1989) *Sociolinguistics*, Penguin Books Ltd.
Z. Glovacki-Bernardi (ur.) (2001), *Uvod u lingvistiku*, Školska knjiga, Zagreb
Wunderlich, D. (ur.) (1972), *Linguistische Pragmatik*, Frankfurt/M.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Ispunjenjem seminarskih obaveza..

IZBORNI KOLEGIJI:

GOVORNA PROIZVODNJA

Okvirni sadržaj predmeta

Kolegij *Govorna proizvodnja* usmjeren je na opis govora kao posebnog oblika komunikacijskog procesa te na mehanizme govorne proizvodnje. Opisuje se anatomja i fiziologija govornih organa. Objasnjavaju se upravljačka razina i tri izvršne razine proizvodnje govora (respiracija, fonacija i artikulacija) te njihovi međusobni odnosi. Govor se raslojava na sloj teksta i glasa te dijeli na govorne članke. Posebno se opisuju karakteristike hrvatskog govornog sustava na segmentalnoj (glasnici) i suprasegmentalnoj (prozodija) razini. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Cilj je pružiti nastavniku obavijesti o mehanizmima govorne proizvodnje, mogućnosti da njihovo djelovanje procjenjuje na vlastitom govoru te da poboljša govor u onim dijelovima koji su nedostatni a isto tako da i u učenikovom govoru otkriva dobre i loše strane govorne proizvodnje te da ga upućuje u načine njihovog poboljšavanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Horga, D., (1996.) Obrada fonetskih obavijesti, HFD Zagreb, 11-104 str. Škarić, I. (1991). Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, Brozović, Moguš, Pavešić, Škarić, Težak: Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika. HAZU i Globus, Zagreb, & 87-275 , & 683-935.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Barić, Lončarić, Malić, Pavešić, Peti, Zečević, Znika (1990). Gramatika hrvatskoga jezika. Zagreb, str. 9-46. Malmberg, B. (1974). Fonetika, Svjetlost, Sarajevo. ili Malmberg, B. (1995). Fonetika, IVOR, Zagreb

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

FONETSKA KOREKCIJA (praktikum iz korekcije izgovora)

Okvirni sadržaj predmeta 1. Teorijski uvod u fonetsku korekciju: Optimale (opće, korektivne), visinske karakteristike glasova, načela fonetske korekcije, o čemu treba voditi brigu prilikom fonetske korekcije, postupci fonetske korekcije, elektroakustička pomagala u fonetskoj korekciji. 2. Praktičan rad: Nakon vrlo kratkog teorijskog dijela prelazi se na praktičan rad – svaki student odabere jedan konkretan izgovorni problem (strani jezici, dijalekti) i ispitanika s kojim radi individualno: najprije pod nadzorom nastavnika, a potom samostalno, s ili bez pomoći elektroakustičkih aparata. Tijekom rada vodi se dnevnik korekcije koji je sastavni dio konačnog rada. Ispitanik se snima prije i poslije korekcije, a poboljšanja se analiziraju u grupi, na kraju semestra. Ocjena se temelji na uspješnosti korekcije, na prezentaciji i na pismenom uratku koji se sastoji od analize greške, dnevnika korekcije, analize postupka korekcije i konačnog rezultata, te materijala koji su u korekciji bili korišteni. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija***

Osposobiti studente za uočavanje izgovornih grešaka koje treba ispraviti i za samostalan rad na njihovu ispravljanju sa i bez elektroakustičkih aparata.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminarara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Zbirka relevantnih članaka i poglavlja (dostupna u knjižnici Odsjeka za fonetiku) Pisani nastavni materijali koji se dobiju uz svaku nastavnu jedinicu.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Usmeni ispit.

NJEGA GLASA GOVORNIH PROFESIONALACA ***Okvirni sadržaj predmeta*** Dobit će se upute za pravilnu uporabu glasa u javnom nastavničkom govoru, o vokalnoj njezi i vokalnoj tehnici. Teorijsko znanje na seminaru će se praktički primjenjivati u obliku kratkih izlaganja studenata pred skupinom. Postavljat će se glas svakoga studenta (impostacija), usvojit će se *zaštitni glas*, vježbe ugrijavanja, fonetske vježbe za glas i izgovor, akcent metoda u saniranju disfonija. U kraćim predavanjima izlaganjima iz svoga područja studiranja, studenti će trebati praktički uključiti čimbenike respiracije, fonacije, artikulacije i rezonancije zdravoga glasa. ***Razvijanje općih i specifičnih kompetencija*** Svrha je seminara da studenti usvoje teorijsko znanje o njezi glasa, samostalno usvoje vježbe za prevenciju vokalnoga zamora te da praktički nauče javno govoriti optimalno štedeći glas.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Benninger, M., Jacobson, B. H., Johnson, A. F. (1994). *Vocal Arts Medicine - The Care and Prevention of Professional Voice Disorders*. New York, Stuttgart: Thieme Medical Publishers, Georg Thieme Verlag. Berry, C. (1997). *Glumac i glas*. Zagreb: AGM. Škarić, I. (1977). Funkcionalno saniranje disfonija slušanjem. U: Problemi glasa i artikulacije glasova, Savez DDJ i SDS, Beograd, 1977, 197-202. Škarić, I. (ur.). *Govorne poteškoće i njihovo uklanjanje*. Zagreb: Mladost. Poglavlja: Poremećaji glasa, 151-162; Rehabilitacija glasa, 163-176. Škarić, I., Varošaneć - Škarić, G. (1999). Vježbe za glas i izgovor. U *Zbornik Ustvarjalnost v logopediji*, Nova Gorica: Aktiv logopedov Severno primorske regije, Vipava: Center za usposabljanje invalidnih otrok Janka Premrla Vojka, srt. 197-200. ***Popis literature koja se preporučuje kao dopunska*** Gotaas, S., Starr, C. D. (1993). Vocal fatigue among teachers. *Folia phoniatica*, 45, 120-129. Kotby, M. N. (1995). *The Accent method of voice therapy*. San Diego: Singular Publishing Group, Inc. Rantala, L., Paavola, L., Körkkö, P., Vilkmann, E. (1998). Working-day effects on the spectral characteristics of teaching voice. *Folia phoniatica et logop.*, 50, 205-211. Rantala, L., Vilkmann, E. (1999). Relationship between subjective voice complaints and acoustic parameters in female teachers' voices. *Journal of voice*, 13, 4, 484-495. Russell, A., Oates, J., Greenwood, K. M. (1998). Prevalence of voice problems in teachers. *Journal of voice*, 12, 4, 467-479. Simberg, S., Laine, A., Sala, E.,

Rönnemaa, A.M. (2000). Prevalence of voice disorders among future teachers. *Journal of voice*, 14, 2, 231-235.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

ismeni ispit i usmeno izlaganje.

ORTOEPSKE VJEŽBE ***Okvirni sadržaj predmeta*** Uvježbava se pravilan izgovor segmentalnih sastavnica govora kao što su izgovor suglasnika i samoglasnika te suprasegmentalnih prozodijskih čimbenika govora. Razlučuju se pojmovi standarda, prihvaćenog izgovora (RP), razgovornoga stila, organskoga idioma. Usvaja se sustav bilježenja IPA za izgovor glasnika, fonema i alofona, prozodije i dijakritičkih znakova za hrvatski jezik. Uvježbava se izgovor riječi hrvatskoga podrijetla i posuđenica u fonetskim riječima i u povezanom govoru. Nadalje se ispituje sociofonetski odnos prema različitim naglasnim inačicama istih riječi. Također se određuje izgovorni status svakog studenta. ***Razvijanje***

općih i specifičnih kompetencija

Svrha je vježbi da studenti upoznaju, uvježbaju i usvoje prihvaćeni izgovor hrvatskog jezika .

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat seminara i 1 sat vježbi tjedno. Znanje se provjerava praktičnim radom.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Brozović, D. (1957/58). O normiranju književnih naglasaka. *Jezik*, 6, 65-72. Landau, E., Lončarić, M., Horga, D., Škarić, I. (1999). Croatian. U *Handbook of the International Phonetic Association*, Cambridge: Cambridge University Press, 66-69. Lončarić, M. i Vukušić, S. (1998). Fonologija. U M. Lončarić (ur.), *Hrvatski jezik*, 75-90, Opole: Uniwersytet Opolski - Instytut Filologii Polskiej. Silić, J. (1997). Razgovorni stil hrvatskoga standardnog jezika. *Kolo*, 4, 483-495. Škarić, I. (1994) Hrvatski jezik danas. *Jezik*, 41, 4, 97-103. Škarić, I. (1999) Sociofonetski pristup standardnom naglašavanju. *Govor*, XV, 2, 117-137. Škarić, I. (2001). Razlikovna prozodija. *Jezik*, 48, 1, 11-19. Škavić, Đ. i Varošaneć - Škarić, G. (1999). Neke osobitosti hrvatskoga naglasnog sustava. *Govor/Speech*, XVI, 1, 25-31. Varošaneć-Škarić, G. (1995). Govorni stilovi u informativnim emisijama. *Govor/Speech*, XII, 1, 71-79. Varošaneć-Škarić, G. (2001). Poželjnost nekih kategorija izografnih naglasnih heterofona. *Govor/Speech*, XVIII, 1, 33-44. Vuletić, D. (1987). *Govorni poremećaji - Izgovor*. Zagreb: Školska knjiga

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska

Škarić, I. (1977/78). Pledoaje za govor organski i govor standardni. *Jezik*, 2, 33-42. Škarić, I., Babić, Z., Škavić, Đ., Varošaneć, G. (1987) Silazni naglasci na nepoččetnim slogovima riječi. *Govor/Speech*, 4, 2, 139-151. Škarić, I. (1991) Fonetika hrvatskoga književnog jezika. U: Babić, S. et al. (R. Katičić, ur.) *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb: HAZU, Globus, str. poglavlja Izgovor glasnika, 120-146, Govorni dijelovi 281-289, Intonacijska jedinica 309-315, Govorna riječ 315-327, Slog 327-337, Fonemski sloj 337-359.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Praktični rad.

DVOJEZIČNOST

Okvirni sadržaj predmeta

Određenje dvojezičnosti; povijesni pregled istraživanja dvojezičnosti; odnos i vrste individualne i društvene dvojezičnosti; dinamika dvojezičnoga razvoja (u prirodnome i institucionaliziranome kontekstu); jezična obrada kod dvojezičnih osoba; međujezični utjecaji u dvojezičnom sustavu; komunikacijska kompetencija dvojezičnih osoba; jednojezični i dvojezični modalitet; prebacivanje koda; odumiranje jezika; odnos dvojezičnosti i spoznaje; dvojezičnost i obrazovanje.

Razvijanje općih i specifičnih kompetencija

Stjecanje uvida u temeljne procese dvojezičnoga razvoja, posebitosti lingvističke i komunikacijske kompetencije dvojezičnih osoba te temeljna pitanja dvojezičnoga obrazovanja.

Oblici izvođenja nastave i način provjere znanja

1 sat predavanja tjedno. Znanje se provjerava ispitom nakon završetka nastave.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Hamers, J., Blanc, M. (2000). *Bilingualism and Bilingualism*. 2nd edition. Cambridge: CUP. Romaine, S. (1995). *Bilingualism*. 2nd edition. Oxford: Blackwell Publishers.

Popis literature potrebne za studij i polaganje ispita

Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in Development: Language, Literacy and Cognition*. Cambridge: CUP. Dewaele, J-M., Housen, A., Wei, L. (ur.) (2003). *Bilingualism: Beyond Basic Principles*. Cleeters Clevedon, Buffalo, Toronto, Sydney: Multilingual Matters Ltd. Hakuta, K. (1986). *Mirror of Language: The Debate on Bilingualism*. New York: Basic Books. Nicol, J. L. (ur.) (2001). *One Mind*,

Two Languages: Bilingual Language Processing. Oxford: Blackwell Publishers. Časopis:
Bilingualism: Language and Cognition.

Bodovna vrijednost predmeta

1,5

Način polaganja ispita

Pismeni ispit.